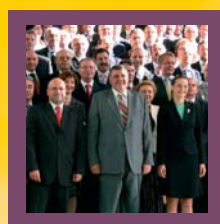

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÝCH VECÍ
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Výročná správa Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky

Zahraničná politika v roku 2007

2007

Výročná správa Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky
Zahraničná politika v roku 2007

© Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky, Bratislava 2008
Všetky práva vyhradené.

Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky
Hlboká cesta 2
833 36 Bratislava 37
Slovenská republika

Tel.: 00421-2-5978-1111 (ústredňa)
Fax: 00421-2-5978-3638 (3639)
E-mail: info@mzv.sk
Webstránka: www.mzv.sk

Autori fotografií:

Marcel Babicz, Vladimír Benko, Michal Burza, Dušan Knap, MO SR, MZV SR, NR SR,
Kancelária prezidenta SR, OHR/EUSR, Rada EÚ, SAMRS, Úrad vlády SR

Jazyková redaktorka:
Soňa Juriková

Rozsah: 48 strán
Náklad: 500 kusov
Grafické spracovanie, sadzba a tlač: AEPRESS, s.r.o.

ISBN 978-80-88726-26-5

obsah

■ predhovor	5
■ zahraničná politika SR v roku 2007	6
■ bezpečný a demokratický svet	9
slovensko v Bezpečnostnej rade OSN	10
slovensko v NATO	12
kľúčová oblasť: západný Balkán	14
ochrana ľudských práv	16
■ úspešné a prosperujúce Slovensko	19
slovenské predsedníctvo vo V4	20
dobrosusedské vzťahy	22
energetická bezpečnosť	25
slovakAid	26
■ záujmy Slovenskej republiky v efektívnej Európskej únii	29
lisabonská zmluva	30
slovensko vstúpilo do Schengenu	31
my a ENP	32
koordinácia sektorálnych politik	34
slováci v inštitúciách EÚ	35
■ služba občanom a Slovensko otvorené svetu	37
konzulárna služba	38
služby pre verejnosť	39
spolupráca s tretím sektorom	40
kultúrna diplomacia	41
■ moderná slovenská diplomacia	43
konceptia modernizácie MZV SR	44
záverečný účet MZV	46
MZV očami partnerov ■ vaše otázky	47
organizačná schéma MZV SR	48

„Slovenská republika je zástancom idey ochrany a podpory ľudských práv na národnej i medzinárodnej úrovni. V tomto smere sme pripravení prevziať na seba aj príslušnú zodpovednosť.“

Ivan Gašparovič, prezident SR, vo vystúpení vo všeobecnej rozprave 62. zasadnutia Valného zhromaždenia OSN 25. septembra 2007 v New Yorku

„Slovensko je vnímané ako spoľahlivý a dôveryhodný spojenec NATO a prosperujúca členská krajina Európskej únie s efektívnou diplomaciou.“

Robert Fico, predseda vlády SR, na porade vedúcich zastupiteľských úradov 17. júla 2007 v Bratislave

„Som si istý, že Slovensko bude naďalej významne prispievať k agende reformy bezpečnostného sektora, stavajúc na svojich cenných skúsenostiach počas posledných dvoch rokov v Bezpečnostnej rade.“

Pan Ki-mun, generálny tajomník OSN, na tlačovej konferencii po rokovaní s prezidentom SR I. Gašparovičom počas oficiálnej návštevy SR 28. januára 2008 v Bratislave

„Istotne nebude zveličením, keď poviem, že geografická poloha našej krajiny z nej robí bránu do Európy. Bránu, ktorá nechce byť zatvorená. Nechceme byť ... novou „oponou“.“

Pavol Paška, predseda Národnej rady SR, v príhovore na konferencii predsedov parlamentov EÚ 25. mája 2007 v Bratislave

„Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky je naozaj silné ministerstvo, plné kvalitných ľudí pôsobiacich v zahraničí aj doma.“

Ján Kubiš, minister zahraničných vecí SR, na porade vedúcich zastupiteľských úradov 17. júla 2007 v Bratislave

„...nielenže Európska únia môže prispieť a už aj pozitívne prispieva k budúcnosti a k hospodárskemu a sociálnemu pokroku Slovenska, ale aj Slovensko môže priniesť veľmi podporný impulz európskemu projektu.“

José Manuel Barroso, predseda Európskej komisie, na spoločnej tlačovej konferencii s predsedom vlády SR R. Ficom 5. decembra 2007 v Bratislave

Vážení čitatelia,

touto prvou Výročnou správou Ministerstva zahraničných vecí o zahraničnej politike SR Vás pozývam na cestu slovenskou diplomaciou v roku 2007. Verím, že Vás táto exkurzia zaujme i obohatí, lebo práve taký je účel tohto historicky prvého vydania správy, predstavujúcej ciele, aktivity a výsledky zahraničnej politiky SR za predchádzajúci rok.

Za 30 rokov pôsobenia v diplomacii som sa venoval ako bilaterálnym, tak aj multilaterálnym otázkam. Moja skúsenosť potvrdzuje, že každá krajina má svoju osobitosť. A ani Slovensko nie je iné. Dôstojné zachovanie našich osobitostí a zároveň prehlbovanie našej integrácie do spoločenstva vyspelých a vážených štátov sveta bolo hlavným motívom nášho konania na medzinárodnej scéne v roku 2007.

Jednou z hlavných črt zahraničnej politiky Slovenska je jej kontinuita, čitateľnosť a stabilita jej základných východísk a strategického zamerania. Pri vzniku Slovenskej republiky v roku 1993 slovenská zahraničná politika jasne zadefinovala svoje ciele: začlenenie krajiny do európskych a euroatlantických štruktúr a aktívna účasť Slovenska vo významných svetových ekonomických zoskupeniach. Dnes je Slovensko plnoprávnym členom Európskej únie, Severoatlantickej aliancie (NATO), Organizácie spojených národov (OSN), Organizácie pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj (OECD) a ostatných významných organizácií, ktoré nám umožňujú účinnejšie presadzovať vlastné politické a ekonomické ciele a záujmy.

Zahraničná politika SR už nie je len vecou ministerstva zahraničných vecí. Určujúcu úlohu zohrávajú prezident SR, NR SR a predseda vlády SR. Vyžaduje si tiež stále väčšie zapojenie aj ostatných rezortov a ústredných orgánov štátnej správy. Takmer všetky ministerstvá sa v rámci svojich kompetencií podieľajú na plnení úloh bilaterálnej alebo multilaterálnej zahraničnej politiky v Európskej únii, OSN, niektoré z nich v rámci NATO, OECD a ďalších organizácií. Navyše, pre úspešnosť zahraničnopolitického pôsobenia je prospešná aktívna úloha podnikateľských kruhov, regionálnych a miestnych samospráv a v neposlednom rade dobrá spolupráca s mimovládny sektorom.

Rok 2007 považujem za zahraničnopoliticky veľmi úspešný. Dokázali sme rozvíjať úspešný príbeh Slovenska, obhájiť naše záujmy a dobrý obraz Slovenska a aj primerane uplatniť svoj vplyv na regionálny a svetový vývoj. Postúpili sme v konsolidácii integrácie Slovenska v EÚ, v rozvoji transatlantického partner-

stva, dobrých a pragmatických vzťahov so susednými krajinami a s ďalšími významnými aktérmi svetovej politiky. Dosiahnuté úspechy predstavujú náš konštruktívny príspevok k rozvoju medzinárodných vzťahov. Z viacerých spomeniem vysoko hodnotené a dôstojné pôsobenie počas voleného členstva v Bezpečnostnej rade OSN, vstup do schengenského priestoru, slovenské predsedníctvo vo Vyšehradskom zoskupení a vo Výbore ministrov Rady Európy alebo podporu európskeho smerovania krajín západného Balkánu a východnej Európy, či pokračovanie našej úlohy sprostredkovateľa bikomunitného dialógu na Cypre. V minulom roku sme urobili ďalší krok vpred aj v poskytovaní rozvojovej pomoci, keď bola pre tento účel vytvorená osobitná agentúra – Slovenská agentúra pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu. Verím, že sa nám i v nasledujúcom období podarí zvýšiť objem prostriedkov určených na rozvojovú spoluprácu a taktiež na zvýšenie verejného povedomia našej zodpovednosti za pozitívny vývoj v oblasti boja proti chudobe vo svete, dodržiavania ľudských práv či ochrany životného prostredia.

Dôležitú výzvu pre slovenskú diplomaciu v globalizujúcom sa svete predstavovali a naďalej predstavujú konzulárna ochrana našich občanov a ich majetku, či udržiavanie kontaktov s našimi občanmi, ktorí sa dočasne alebo trvalo usadili v zahraničí. Aj keď väčšia mobilita našich občanov vo svete kladie pred náš rezort pri obmedzených rozpočtových zdrojoch náročnejšie úlohy, služba občanovi bola a ostane v centre našej pozornosti.

V roku 2007 sme spustili proces zásadnej reformy pracovných postupov ministerstva, ktorá má zaručiť vyššiu profesionalitu, efektivitu, transparentnosť výkonu ministerstva a ešte väčšie sústredenie sa na potreby občanov. Občan, ktorý lepšie chápe význam zahraničnej politiky a podporuje zahraničnopolitické kroky svojej vlády, robí aj presadzovanie cieľov zahraničnej politiky ľahším a efektívnejším. Prajem si, aby táto publikácia bola jednou z integrálnych súčastí nášho úsilia o korektnú komunikáciu so slovenskou odbornou i laickou verejnosťou a s našimi externými partnermi.

J. Kubiš

Ján Kubiš

minister zahraničných vecí SR

nestále členstvo v BR OSN

K vrcholom zahraničnej politiky SR v jej doterajšej histórii nepopierateľne patrilo nestále členstvo v BR OSN v rokoch 2006 a 2007. Najdôležitejším momentom pôsobenia v tomto vrcholnom orgáne medzinárodnej bezpečnosti bolo mesačné predsedníctvo vo februári 2007. SR preukázala svoju schopnosť riadiť prácu ústredného orgánu OSN a jeho výborov, ako aj rozpracovať nové perspektívy riešenia problémov. Pripravila dve predsednícke vyhlásenia prijaté BR, a to k reforme bezpečnostného sektora – téme, diskusiu o ktorej sme sami iniciovali – a k nešíreniu zbraní hromadného ničenia. Výsledky našej práce presvedčili partnerov v BR o konzistentnom a vyváženom prístupe SR v otázkach medzinárodných vzťahov. Úspešné pôsobenie v BR OSN potvrdilo vyspelosť a vysokú profesionalitu slovenskej diplomacie a do budúcnosti predstavuje cennú skúsenosť pre napĺňanie nových úloh a mandátov.

pôsobenie v NATO

Hlavným fórom pre riešenie politicko-bezpečnostných otázok pre SR naďalej zostáva NATO, hlavný garant euroatlantickej bezpečnosti. Pôsobenie v NATO sa v roku 2007 premietalo predovšetkým do snáh SR:

- posilňovať flexibilitu reakcií na zmeny bezpečnostného prostredia vo svete,
- upevňovať transatlantickú väzbu,
- podporovať mnohostrannú spoluprácu s EÚ,
- pokračovať v politike otvorených dverí – pre krajiny západného Balkánu, Ukrajinu a Gruzínsko,
- aktívne pôsobiť vo vojenských misiách Aliancie v zahraničí (v Afganistane a Kosove).

Ťažiskom zahranično- a bezpečnostnopolitických aktivít SR zostal región západného Balkánu (Bosna a Hercegovina, Srbsko/Kosovo) a východnej Európy (Bielorusko, Moldavsko, Rusko, Ukrajina). Za osobitnú zmienku stojí jedinečná skúsenosť z pôsobenia slovenského veľvyslanectva v Kyjeve ako kontaktného veľvyslanectva NATO na Ukrajinu.

predsedníctvo vo Výbore ministrov RE

K zvýšeniu zahraničnopolitického profilu SR prispelo prevzatie historicky prvého predsedníctva SR vo Výbore ministrov RE (v rozhodujúcom orgáne RE) v novembri 2007 na obdobie šiestich mesiacov. SR si zaumienila upriamiť pozornosť účastníckych krajín na efektívnejšie fungovanie organizácie, nutnosť profilácie v oblastiach, kde je najakcieschopnejšia (ako oblasť ľudských práv a právneho štátu), na zvýšenie efektívnosti práce Európskeho súdu pre ľudské práva, ale aj na témy súvisiace so základnými záujmami SR, ako napríklad situácia rómskej menšiny v Európe. V tejto téme SR presadzovala úzku spoluprácu s Európskou úniou, keďže prepojením podobných aktivít by sa mohol dosiahnuť synergický efekt pre zlepšenie životných podmienok Rómov v Európe.

dobrosusedské vzťahy a predsedníctvo vo V4

Susedské vzťahy tvoria trvalú súčasť našich zahraničnopolitických priorít. SR sa usiluje systematicky ich udržiavať v pragmatickej polohe spolupráce, v čo najširšej palete oblastí a na všetkých úrovniach. Od roku 2004 spoločná príslušnosť k euroatlantickým štruktúram určuje osobitosť a špecifiká vzťahov SR k ostatným krajinám vyšehradskej spolupráce (Česko, Maďarsko, Poľsko) a k Rakúsku. V roku 2007 sa susedské vzťahy naďalej rozvíjali komplexne aj napriek občasnému prejavom neporozumenia. Formou praktickej spolupráce a udržiavaním kontaktov SR taktiež rozvíjala vzťah so svojím geograficky najväčším susedom – Ukrajinou, s ktorou realizovala viaceré bilaterálne a multilaterálne projekty. V užšom regionálnom kontexte sa SR v prvom polroku 2007 pozitívne zviditeľnila aj v predsedníckej pozícii Vyšehradskej skupiny. Po predchádzajúcom období pochybností a hľadania nového naplnenia obsahu vyšehradskej spolupráce sa SR podarilo oživiť vecnosť a operatívnosť V4, a to predovšetkým v otázkach európskych politík. Krajiny V4 na všetkých úrovniach dokázali prijať spoločné stanoviská na ceste k realizácii dôležitých cieľov ako vstup do schengenského priestoru, vízový režim s USA, posilnenie Európskej politiky susedstva (ENP) a iné a dosiahli spoločné úspechy. Počas predsedníctva SR sa preukázala aj zvýšená atraktivita V4 pre iné partnerské krajiny a skupiny krajín. Vzrástol záujem o nadväzovanie kontaktov na miestnej a občianskej úrovni formou projektov Medzinárodného vyšehradskeho fondu.

rozvojová pomoc

Znakom uvedomovania si zodpovednosti SR za pozitívny globálny vývoj, vrátane boja proti chudobe, za dodržiavanie ľudských práv a za ochranu životného prostredia, bolo aj poskytovanie rozvojovej pomoci. Pre skvalitnenie tohto procesu vláda SR v roku 2007 zriadila Slovenskú agentúru pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu, ktorá zjednocuje administratívne riadenie týchto aktivít. Rozvojová pomoc sa poskytovala vo forme finančnej podpory sektorálne zameraných projektov a odborníkov, či vo forme odovzdávania vlastných skúseností, napríklad z transformácie spoločnosti, politického systému a hospodárstva. Prioritnými krajinami pre rozvojovú spoluprácu boli Čierna Hora, Kazachstan, Keňa, Kirgizsko, Mozambik, Srbsko a Sudán. V roku 2007 celkový objem rozvojovej pomoci dosiahol objem takmer 1,7 mld. Sk. SR stojí v ďalšom období pred úlohou zvýšiť objem pomoci. Pri predpokladanom trende nárastu hrubého národného dôchodku SR – medziročne o približne 10% – je pre splnenie záväzku v roku 2010 potrebné dosiahnuť objem oficiálnej rozvojovej pomoci vo výške viac ako 3,9 mld. Sk.

pôsobenie v EÚ

Slovensko plne podporovalo úsilie nemeckého predsedníctva prekonať stagnáciu debaty o reforme základných zmlúv EÚ. V rokovaníach o inštitucionálnej reforme EÚ Slovensko konzistentne zaujímalo postoje, ktoré stavali na už dosiahnutých dohodách a ktoré napokon viedli k podpisu *Lisabonskej zmluvy* 13. decembra 2007.

SR patrí ku krajinám, ktoré podporujú prehĺbovanie vnútornej integrácie Európskej únie, úplnú integráciu v rámci pravidiel EÚ a zároveň rozširovanie Únie a jej priameho vplyvu vo svete. V roku 2007 sa uskutočnilo historické rozšírenie schengenského priestoru o 9 členských krajín EÚ vrátane Slovenska. Táto, aj keď v prvom rade technickobezpečnostná otázka, obsahuje silný politický odkaz o dôveryhodnosti a zodpovednosti členskej krajiny. Zrušenie kontrol na vnútorných hraniciach a zaručenie cestovania bez zdĺhavých procedúr má výrazný potenciál pre rozvoj občianskych, ale i ekonomických aktivít. SR pokračovala v úsilí využiť európske politiky pre zvýšenie konkurencieschopnosti krajiny. Prioritou sa stal vstup Slovenska do eurozóny. Zavedenie eura bude posledným krokom Slovenska na jeho ceste k úplnej integrácii do európskej Hospodárskej a menovej únie. V oblasti voľného pohybu osôb sa ďalšie dve členské krajiny – Holandsko a Luxembursko – rozhodli zrušiť obmedzenia prístupu slovenských občanov na svoje pracovné trhy, čím sa pre slovenských občanov rozšírili výhody členstva v EÚ. V roku 2007 sa Slovensko ujalo spoluvedenia vnútroúniijnej diskusie o využití a bezpečnosti jadrovej energie prostredníctvom Európskeho jadrového fóra. Možno konštatovať, že SR získala prvé sídlo inštitúcie EÚ, a to v téme so zvyšujúcim sa významom v čase rastúcich obáv z energetickej krízy a nežiadúcich klimatických zmien. Unikátom je aj fakt, že dve členské krajiny – v tomto prípade Slovensko a Česko – sa dohodli na spoločnej inštitúcii. Z hľadiska európskych politik je úspechom pokračovanie prác na prehĺbení Európskej susedskej politiky voči krajinám východnej Európy a pokračovanie prístupových rokovaní Chorvátska (ktorému SR odovzdáva skúsenosti z predvstupovej prípravy) a Turecka. Pozitívny obraz Slovenska a jeho diplomacie vo vzťahoch ku krajinám západného Balkánu sa prejavil aj tým, že od júla 2007 pôsobí vo funkcii vysokého predstaviteľa medzinárodného spoločenstva a osobitného vyslanca EÚ pre Bosnu a Hercegovinu slovenský diplomat.

činnosť konzulárnej služby

MZV SR využitím siete veľvyslanectiev a konzulárnych úradov naďalej poskytovalo konzulárne služby verejnosti a obhajovalo záujmy slovenských občanov v zahraničí. Zvýšená mobilita verejnosti a možnosť voľného pohybu občanov v rámci EÚ zvyšuje nároky na konzulárne služby a ochranu poskytovanú zastupiteľskými úradmi. Vstup Slovenska do schengenského priestoru priamo súvisel aj so splnením príslušných podmienok na konzulárnych oddeleniach slovenských zastupiteľských úradov. Preto bol v priebehu roka 2007 na všetkých zastupiteľských úradoch SR vydávajúcich víza postupne inštalovaný nový vízový informačný systém a na niektorých sa postupne realizoval plán potrebných stavebných úprav s cieľom splniť bezpečnostné kritériá v oblasti vydávania víz. Rok 2007 priniesol aj pokrok smerom k zrušeniu vízovej povinnosti pri cestách slovenských občanov do USA.

Pre konzulárnu pomoc, ale aj pre rozvoj vzťahov s ostatnými krajinami, predovšetkým v oblasti hospodárskej a kultúrnej spolupráce SR využila aj sieť svojich honorárnych konzulátov v zahraničí. Ich počet v roku 2007 presiahol 150.

modernizácia MZV SR

Tlaky globalizujúceho sa medzinárodného prostredia, zvýšené nároky na kvalitu výstupov a služieb poskytovaných MZV SR zo strany slovenských subjektov a občanov a potreba kompatibility fungovania ministerstva a partnerských subjektov v rámci spojeneckých a integračných mechanizmov menia postavenie a poslanie slovenskej diplomacie a zároveň sú pre ňu jedinečnou príležitosťou. S týmto vedomím MZV SR naštartovalo reflexiu vlastných interných pracovných postupov cez procesný, hospodársky, organizačný, funkčný a personálny audit. Cieľom je zvýšiť efektivitu a výkonnosť MZV SR a zaviesť systém garantujúci trvalé prehodnocovanie a zvyšovanie efektivity a kvality výkonu organizácie prostredníctvom strategického plánovania a riadenia, modernizácie administratívnych procesov orientovaných na výsledok a kvalitu poskytovaných výstupov a služieb, ako aj podpory motivačného pracovného prostredia. Súčasťou projektu je tiež zavedenie systému dlhodobého zvyšovania výkonnosti podľa vhodného modelu riadenia kvality. V priebehu roka 2007 sa realizovala aj redukcia počtu systemizovaných pracovných miest na MZV a v pridružených organizáciách o takmer 20 percent. Súčasťou snahy MZV vytvoriť podmienky pre aktívnejšiu zahraničnú politiku bolo aj začatie formulovania novej *Stratégie MZV SR*, ktorá bude definovať poslanie ministerstva a z neho vyplývajúce strategické ciele rezortu. Tieto budú následne rozpracované do súboru akčných krokov s príslušnými výkonnostnými meradlami spolu s predpokladmi pre dosiahnutie vytyčených úloh. ■

priority MZV SR

Základné úlohy MZV SR v roku 2007 boli určené v jednoročnom plánovacom dokumente *Zameranie zahraničnej politiky na rok 2007*, ktoré vychádzalo z *Programového vyhlásenia vlády SR z roku 2006*, zo *Strednodobej stratégie zahraničnej politiky SR do roku 2015* vypracovanej v roku 2005 a z *Bezpečnostnej stratégie SR*, ktorú Národná rada Slovenskej republiky schválila v septembri 2005. V roku 2007 malo MZV SR za cieľ:

- **presadzovať** záujmy SR v kontexte členstva v EÚ;
- **plniť** si záväzky v rámci NATO a upevňovať transatlantické partnerstvo;
- **rozvíjať** dobré susedské vzťahy a v rámci slovenského predsedníctva zvýrazniť spoluprácu krajín V4;
- **pôsobiť** aktívne v OSN a úspešne zvládnuť volené členstvo v BR OSN;
- **podporovať** bezpečnosť, stabilitu a prosperitu na západnom Balkáne;
- **angažovať** sa v globálnej ochrane ľudských práv (RE, OSN, OBSE);
- **posilňovať** aktivity v oblasti rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci;
- **rozvíjať** ekonomickú dimenziu zahraničnej politiky SR;
- **poskytovať** konzulárne služby verejnosti;
- **vykonávať** verejnú diplomaciu;
- **adaptovať** svoje inštitucionálne štruktúry na aktuálne výzvy medzinárodných vzťahov.

bezpečný a demokratický svet

Slovenská republika a jej občania sú z vlastného rozhodnutia neoddeliteľnou súčasťou demokratického sveta. Je v ich bytostnom záujme, aby tento svet bol nielen bezpečný, ale aby sa zóna demokracie a bezpečnosti aj naďalej rozširovala a mala pred sebou perspektívu udržateľného ekonomického a sociálneho rozvoja. S týmto záujmom Slovensko zosúlaďuje priority svojej zahraničnej a bezpečnostnej politiky tak na bilaterálnej, ako na multilaterálnej úrovni – v rámci Rady Európy a Európskej únie, Severoatlantickej aliancie a Organizácie spojených národov. Ťažisko našich praktických aktivít vychádza z dlhodobých zahraničnopolitických priorít, ktorými sú najmä západný Balkán, spolupráca s východnými susedmi EÚ a vzťahy so strategickými partnermi.

Naša republika počas svojho šesťmesačného predsedníctva vo Výbore ministrov Rady Európy (12. november 2007 – 7. máj 2008) nadviazala na predchádzajúce aktivity a podporovala čo najširšiu implementáciu priorít stanovených na 3. summite hláv členských štátov a vlád tejto organizácie. Zamerala sa na priblíženie medzinárodných štruktúr k občanovi, zefektívnenie a sprehľadnenie činnosti Rady Európy a na podporu ľudských práv, právneho štátu a demokracie v Európe.

Slovensko sa podieľa na príprave a realizácii Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky EÚ ako aj Európskej bezpečnostnej a obrannej politiky.

Naším mimoriadne významným príspevkom, úspechom a ocenením bolo vymenovanie slovenského diplomata Miroslava Lajčáka za vysokého predstaviteľa medzinárodného spoločenstva a zvláštneho vyslanca EÚ pre Bosnu a Hercegovinu. Doteraz sa mu podarilo presadiť viaceré kľúčové politické reformy, ktoré krajinu priblížili k členstvu v Európskej únii.

Prioritami Slovenska v rámci NATO boli v roku 2007 podpora transformačného procesu a rozšírenia Aliancie, posilňovanie transatlantických väzieb, vrátane dialógu a spolupráce s EÚ a účasť na operáciách a misiách NATO. Trvalá pozornosť sa venovala aj rozvoju vzťahov medzi NATO a Ruskom. Naše veľvyslanectvo v Kyjeve sa od 1. januára 2007 stalo na dva roky kontaktným zastupiteľským úradom NATO pre Ukrajinu.

Rok 2007 bol druhým rokom nestáleho členstva Slovenskej republiky v Bezpečnostnej rade OSN. Aktívnym, profesionálnym a vyváženým prístupom si na tejto pôde Slovensko vybudovalo prirodzenú autoritu. Vo februári 2007 sa úspešne zhostilo predsedníctva BR OSN. Obzvlášť silné postavenie získalo v agende reformy bezpečnostného sektoru, ktorá aj do budúcnosti otvára dvere k ďalším témam a formátom. Slovensko sa tak naďalej pozitívne zviditeľňuje a potvrdzuje kredibilitu, výkonnosť a profesionalitu svojej diplomacie. ■

Slovenská republika má za sebou historicky prvé členstvo v Bezpečnostnej rade OSN počas svojej samostatnosti. BR OSN je všeobecne považovaná za najúčinnjší nástroj, ktorý medzinárodné spoločenstvo má k dispozícii pre riešenie otázok medzinárodného mieru a bezpečnosti. Hovorí sa o nej tiež ako o najlepšie fungujúcom orgáne celej OSN. Slovensku sa naskytla príležitosť prevziať na seba primeraný diel globálnej zodpovednosti za mier a bezpečnosť a priamo sa spolupodieľať na riešení svetových problémov a prijímaní dôležitých rozhodnutí, ktoré sú v súlade s Chartou OSN právne záväzné pre všetky členské štáty OSN. Dvojročné pôsobenie SR v BR OSN nielen zvýšilo kredit celej krajiny v rámci OSN, ale významnou mierou prispelo k celkovému zviditeľneniu a k pozitívnej prezentácii krajiny vo svete a v médiách.

reforma bezpečnostného sektora (RBS)

Pojem „bezpečnostný sektor“ označuje štruktúry, inštitúcie a personál zodpovedný za manažment, pripravenosť a dohľad nad bezpečnosťou v krajine. Reforma bezpečnostného sektora potom predstavuje proces hodnotenia, posudzovania, realizácie, ako aj kontroly a vyhodnocovania vedený národnými orgánmi. Cieľom je posilniť efektívnosť bezpečnostného sektora podriadeného štátu a ľuďom na jeho území bez diskriminácie, ktorý by plne rešpektoval ľudské práva a právny štát. Podľa BR OSN by sa reforma bezpečnostného sektora mala stať „procesom v národnom vlastníctve“ krajiny, ktorej sa týka, a preto by mala vychádzať z jej konkrétnych potrieb a podmienok. Reformovanie bezpečnostného sektora je v postkonfliktných podmienkach kľúčové pre konsolidáciu mieru a stability, obmedzovanie chudoby, budovanie právneho štátu, dobré vládnutie, rozšírenie štátnej moci na celé územie krajiny a zabránenie obnoveniu konfliktov.

(Podľa predsedníckeho vyhlásenia BR OSN S/PRST/2007/3 z 20. februára 2007 a správy GT OSN Securing Peace and Development: the role of the United Nations in supporting security sector reform z 23. januára 2008)

o našich prioritách

Zamerali sme sa nielen na naše tradičné teritoriálne a tematické priority, akými sú západný Balkán, ostatná východná Európa a stredná Ázia, Cyprus, Blízky a Stredný východ, otázky boja proti terorizmu, odzbrojenia a nešírenia zbraní hromadného ničenia, ochrany ľudských práv, ochrany civilného obyvateľstva a detí v ozbrojených konfliktoch, právneho štátu a pod. Vďaka nášmu dvojročnému pôsobeniu na poste nestáleho člena BR OSN k nim pribudli aj niektoré nové témy, a to predovšetkým reforma bezpečnostného sektora a reforma pracovných metód BR OSN. Tradičné angažovanie sa v rámci ostatných aktivít OSN, podporené najmä prítomnosťou našich vojenských, policajných a civilných kapacít v misiách OSN, NATO a EÚ, dodávalo našim argumentom a stanoviskám prezentovaným na pôde BR OSN dodatočnú hodnotu, silu a rešpekt.

na čele „výboru 1540“

Významný prínos pre intenzívnejšiu a efektívnejšiu prácu BR OSN a celej OSN v oblasti boja proti šíreniu zbraní hromadného ničenia, osobitne jadrových zbraní, prinieslo Slovensko najmä dvojročným vykonávaním funkcie predsedu Výboru BR OSN zriadeného na základe rezolúcie č. 1540 (2004). V súlade so spoločnou politikou EÚ v oblasti odzbrojenia a nešírenia zbraní hromadného ničenia Slovensko podporovalo všetky kroky na posilnenie a urýchlenie uplatňovania vnútroštátnych opatrení v členských štátoch OSN zameraných na zlepšenie kontroly pohybu a prenosu citlivých materiálov vhodných pre výrobu zbraní hromadného ničenia alebo ich nosičov. SR aktívne prispela k tomu, aby sa výbor v nasledujúcom období zamerail na efektívne prevzatie úlohy strediska výmeny informácií, prostredníctvom ktorej by BR OSN mohla lepšie realizovať poskytovanie programov pomoci zameraných na uplatnenie príslušných rezolúcií BR

Peter Burian,
mimoriadny
a splnomocnený
veľvyslanec SR pri OSN

v OSN sme rozbehli diskusiu

- Ako by ste zhodnotili dva uplynulé roky členstva Slovenska v BR OSN?

Pre Slovensko to bola príležitosť demonštrovať, že dokáže otvoriť aktuálne témy, ktoré prispievajú k riešeniu aj tých najzložitejších problémov sveta, či už v oblasti riešenia konfliktných situácií alebo boja proti starým a novým hrozbám, ktoré BR prerokováva.

Som rád, že o úspešnom zvládnutí nášho predsedníctva hovoria predovšetkým naši partneri v Bez-

pečnostnej rade a taktiež generálny tajomník OSN Pan Ki-mun.

- Podarilo sa Slovensku ako predsedníckej krajine vo februári 2007 dosiahnuť aj nejaké konkrétne výsledky?

Slovensko svojím dlhodobým a koncepcným prístupom k príprave nastolenia témy reformy bezpečnostného sektora (RBS) na pôde BR uspelo v dvoch oblastiach. Jednak to bola samotná debata o tejto téme na pôde BR a jednak sa nám podarilo presadiť prijatie predsedníckeho vyhlásenia, ktoré stanovilo určité zá-

OSN. SR sa tiež zasadzovala, aby významnejšiu úlohu v tomto úsilí zohrávali iné medzinárodné organizácie, predovšetkým tie, ktoré sa špecializujú na kontrolu hraníc, kontrolu exportu, colnú kontrolu, kontrolu financovania, obchodné reštrikcie, trestný poriadok atď.

Výraznú pozitívnu stopu v BR OSN Slovensko po sebe zanechalo pri iniciovaní a rozpracovaní diskusie k prierezovej téme reformy bezpečnostného sektoru. Pred vstupom SR do BR OSN a najmä pred slovenským predsedníctvom v BR OSN (február 2007) táto téma nebola celkom neznáma, nebola však konkrétnejšie pomenovaná a rozpracovaná a najmä k nej chýbal v rámci BR OSN i celého systému OSN komplexný a systematický prístup.

februárové predsedníctvo

V súlade s interným systémom rotácie členov vykonávala SR vo februári 2007 funkciu predsedu BR OSN. Počas slovenského predsedníctva sa konali:

- ▣ 3 otvorené diskusie: k reforme bezpečnostného sektoru, nešíreniu zbraní hromadného ničenia a k aktuálnej situácii na Blízkom a Strednom východe;
- ▣ 1 verejná schôdza k situácii vo Východnom Timore;
- ▣ 8 uzatvorených konzultácií k celej šírke agendy BR OSN, predovšetkým ku konfliktom v Afrike;
- ▣ 2 pracovné obedy členov BR OSN s generálnym tajomníkom OSN (z toho jeden venovaný téme reformy bezpečnostného sektoru aj s osobnou účasťou ministra zahraničných vecí SR Jána Kubiša).

staviame na úspechu

S plnením úloh počas slovenského členstva v BR OSN v rokoch 2006 – 2007 môžeme byť nadmieru spokojní. Slovensko a jeho zahraničná služba

pod naším vedením BR OSN prijala:

- ▣ 4 rezolúcie (predĺženie mandátov mierových misí OSN v Konžskej demokratickej republike, vo Východnom Timore, na Haiti a autorizácia nasadenia mierovej misie Africkej únie v Somálsku);
- ▣ 2 predsednícke vyhlásenia (obidve z dielne SR – k reforme bezpečnostného sektoru a nešíreniu zbraní hromadného ničenia);
- ▣ 7 vyhlásení pre tlač (z toho dve navrhnuté Slovenskom).

Predsedníctvo v BR OSN zvýšilo našu kredibilitu vo svetovej diplomacii

dosiahli významný úspech, ktorý je potvrdením kontinuity zahraničnej politiky SR, ako aj vyspelosti a vysokej profesionality slovenskej diplomacie. Tento výsledok prinesie svoje pozitívne ovocie nielen na pôde OSN a v kontexte mnohostrannej diplomacie, ale aj v dvojstranných vzťahoch s našimi partnermi prakticky na celom svete. Slovenská diplomacia je odhodlaná cennú a unikátnu skúsenosť vyplývajúcu z našej práce v BR OSN náležite využiť i pri ďalšom skvalitňovaní a zefektívňovaní našej zahraničnej služby a pôsobení Slovenska vo svete v rôznych oblastiach: politickej, bezpečnostnej, ekonomickej i sociálnej. Často práve menšie štáty dokážu ponúknuť a sprostredkovať riešenia tam, kde sa veľkým krajinám až tak nedarí. Toto sa Slovensku podarilo niekoľkokrát i počas jeho pôsobenia na poste nestáleho člena BR OSN. ■

Viac na:
www.un.org (OSN),
www.securitycouncilreport.org/site/c.gIKWLeMTIsG/b.2486441/ (BR OSN)

kladné míľniky rozvoja ďalšieho procesu diskusie na pôde BR, ale aj na pôde Valného zhromaždenia OSN. SR sa i po odchode z BR OSN aktívne angažuje v otázke RBS: predsedáme tzv. skupine priateľov reformy bezpečnostného sektora. Jedným slovom, Slovensko si vytvorilo v OSN postavenie prirodzeného lídra v otázkach reformy bezpečnostného sektora, s ktorým členské krajiny i jednotlivé inštitúcie OSN pravidelne konzultujú ďalší postup v tejto oblasti.

■ Čo nás čaká na pôde OSN v nadchádzajúcom období?

Kredit, ktorý SR získala počas pôsobenia v BR OSN, chceme využiť na pôde OSN, ale i ďalších medzinárodných organizácií, na posilnenie nášho zastúpenia v jednotlivých orgánoch a inštitúciách. Začiatkom roku sme boli zvolení za podpredsedu byra Výkonnej rady Rozvojového programu OSN. Naša kampaň za členstvo v Rade pre ľudské práva OSN sa skončila úspešne a na jeseň 2009 sa budeme uchádzať o členstvo v Hospodárskej a sociálnej rade OSN. ■

Aj v roku 2007 sa SR usilovala pôsobiť v rámci NATO ako dôveryhodný a predvídateľný spojenec, ktorý si zodpovedne plní svoje povinnosti a záväzky vyplývajúce z členstva a zároveň systematicky obhajuje a presadzuje vlastné bezpečnostnopolitické priority.

chceme efektívitu a otvorenosť

Medzi takéto priority patrila všestranná podpora procesu transformácie NATO v záujme schopnosti efektívne reagovať na prebiehajúce zmeny bezpečnostného prostredia vo svete. Z politické-

vensko aktívne podporovalo najmä prehlbovanie spolupráce NATO s krajinami západného Balkánu a s Ukrajinou. S výhľadom na aliančný summit v Bukurešti v apríli 2008 Slovensko podporovalo rozšírenie NATO o všetky tri kandidátske krajiny – Albánsko, Chorvátsko a Macedónsko, pričom sa na pôde aliancie aktívne zapojilo do politického a expertného dialógu s kandidátmi na členstvo počas ich prípravy a hodnotenia dosiahnutých výsledkov v rámci *Akčného plánu pre členstvo* (tzv. MAP).

zastupujeme NATO na Ukrajine

SR tiež stabilne a dlhodobo podporovala integračné ambície Ukrajiny smerom k európskym a euroatlantickým spoločnostiam. Jedinečnú príležitosť a zároveň novú skúsenosť predstavovalo v tomto smere v roku 2007 pôsobenie veľvyslanectva SR v Kyjeve ako Kontaktného veľvyslanectva NATO (CPE). Naším cieľom na tomto poste bolo podporovať dialóg a spoluprácu medzi Ukrajinou a alianciou do takej miery, o akú prejavila záujem samotná Ukrajina. SR sa zároveň usilovala prostredníctvom aktivít svojho zastupiteľského úradu na Ukrajine prispievať k budovaniu transparentnosti a dôvery medzi Ukrajinou a NATO, podporovať vzájomnú spoluprácu medzi nimi a v jej rámci poskytovať pomoc pri uskutočňovaní potrebných politických a obranných reforiem na Ukrajine.

Z podnetu zastupiteľského úradu SR v Kyjeve sa vzájomnou koordináciou aktivít podarilo zefektívniť činnosť jednotlivých štruktúr NATO na Ukrajine – Styčného úradu NATO a Informačného a dokumentačného centra NATO. Znalosti regiónu zo strany pracovníkov ZÚ SR v Kyjeve boli využité aj pri informovaní spojencov o kľúčových momentoch vnútropolitického vývoja na Ukrajine v priebehu roka 2007 a pri ich vyhodnocovaní pre potreby ústredia NATO v Bruseli.

V roku 2007 slovenskí vojaci pôsobili vo viacerých misiách NATO

ho hľadiska sa toto úsilie premietlo predovšetkým do plnej podpory politiky otvorených dverí NATO ako procesu, ktorý významne prispieva k rozširovaniu priestoru stability, bezpečnosti a prosperity v Európe a zároveň k prekonávaniu históriou vytvorených deliacich čiar. V súlade s geografickými prioritami svojej zahraničnej politiky Slo-

Urban Rusnák, mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec SR na Ukrajine

svoju misiu plníme pod mottom „Dôvera a transparentnosť“

■ Slovenské veľvyslanectvo v Kyjeve sa 1. januára 2007 stalo Kontaktným veľvyslanectvom NATO pre Ukrajinu. Čo to pre Slovensko znamená?

Vo všetkých partnerských krajinách NATO jeden zo zastupiteľských úradov členských krajín vždy na dvojročné obdobie plní funkciu kontaktného veľvyslanectva. Zoznam partnerských krajín je rôznorodý, lebo zahŕňa tri okruhy – euroatlantický, stredozemský a islamský. Poverenie úlohou kontaktného veľvyslanectva vo

výnimočne dôležitej a zároveň – z pohľadu NATO – aj značne kontroverznej krajine, je ocenením našej diplomacie. Rozpaky niektorých krajín vyvoláva snaha Ukrajiny o vstup do aliancie, konkrétne do Akčného plánu pre členstvo, a to ako v rámci NATO, tak aj medzi jej niektorými susedmi. Najväčším problémom je dnes vnútorná nejednotnosť krajiny.

Praktický význam výkonu funkcie kontaktného veľvyslanectva je pre Slovensko v dvoch rovinách. V rámci spojencov máme znalosti ukrajinských reálií a bezkonfliktné dvojstranné vzťahy, čo v spojitosti s čerstvými skúsenosťami z prístupového procesu a členstva

podporujeme transatlantický dialóg

Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch sa SR usilovala o zachovanie a ďalšie posilnenie transatlantickej väzby v rámci aliancie. Ako členský štát EÚ aj NATO sa Slovensko snažilo o dosiahnutie čo najintenzívnejšej spolupráce medzi týmito zoskupeniami, a to tak na politickej úrovni, ako aj v praktickej rovine, predovšetkým v oblasti ich spoločného operačného pôsobenia v Kosove a v Afganistane a v oblasti budovania vojenskostrategických kapacít. Predstavitelia SR systematicky poukazovali na potrebu skutočného strategického partnerstva medzi NATO a EÚ spojeného so vzájomným politickým dialógom, ktorý by zahŕňal také oblasti, akými sú vojensko-civilná spolupráca, postkonfliktná obnova, spoločné plánovanie atď.

prispievame k spoločnej bezpečnosti

Ozbrojené sily Slovenskej republiky sa v roku 2007 podieľali na operáciách a misiách Severoatlantickej aliancie v Afganistane, Kosove a Iraku. Operácia Medzinárodných bezpečnostných a asistenčných síl (ISAF) v Afganistane mala v hodnotenom období charakter operačnej priority aliancie. SR pokračovala v podpore tejto operácie, čo sa prejavilo presunom multifunkčnej ženijnej jednotky OS SR (57 osôb) z letiska Kábul na letisko Kandahár v južnej časti Afganistanu, ale aj ďalšími príspevkami. Národná rada SR na návrh vlády rozhodla v závere roka 2007 o ďalšom posilnení účasti OS SR v operácii ISAF v priebehu roka 2008. V roku 2007 SR pokračovala tiež v poskytovaní vojenskej pomoci afgánskym bezpečnostným silám v podobe donácií výzbroje a výstroje.

Vojenský príspevok SR k operácii pod vedením NATO v Kosove (KFOR) v roku 2007 predstavoval 135 príslušníkov OS SR. Národná rada SR na podnet vlády schválila rozšírenie mandátu slovenského kontingentu a rozhodla aj o vyslaní dvoch

dopravných vrtuľníkov Mi-7 a 39 príslušníkov OS SR do operácie KFOR s mandátom od 16. decembra 2007 do 16. júna 2008.

Vo výcvikovej misii NATO v Iraku (NTM-I) došlo v apríli 2007 zo strany Hlavného velenia spojeneckých vojsk v Európe (SHAPE) k prehodnoteniu štruktúry misie, pričom boli zrušené tabuľkové miesta, ktoré boli dovtedy obsadzované príslušníkmi OS SR. V dôsledku toho už neprebehla ďalšia rotácia príslušníkov OS SR a do konca roka 2007 bolo ukončené aj pôsobenie ostávajúcich príslušníkov OS SR pôsobiach dovtedy v rámci operácie Iracká sloboda. V rámci materiálnej pomoci SR darovala Iraku nadbytočný vojenský materiál pre potreby irackých bezpečnostných síl. ■

SR v Afganistane prispela multifunkčnou ženijnou jednotkou

Viac na:
www.nato.int (NATO)

SR v Afganistane prispela multifunkčnou ženijnou jednotkou

pridáva vážnosť našim stanoviskám. V rovine vzťahov Ukrajiny s alianciou sme vnímaní ako spriatelena krajina, jazykovo a kultúrne príbuzná, s podobnou historickou skúsenosťou, ktorá už urobila svoje civilizačné rozhodnutie v prospech európskeho a transatlantického spoločenstva a jednoznačne podporuje integračné ambície Ukrajiny do tej miery, do akej je sama pripravená. Pre mnohých na Ukrajine sme preto dôveryhodným sprostredkovateľom informácií a skúseností o NATO.

■ Čo je našou najdôležitejšou úlohou na Ukrajine?

V rámci svojej misie, ktorú plníme pod mottom „Dôvera a transparentnosť“, sa sústreďujeme na tri úrovne:

práca s ukrajinskými ústrednými a regionálnymi úradmi; spolupráca a komunikácia s predstaviteľmi členských krajín a medzinárodného štábu NATO; možno najdôležitejšou úlohou je zvyšovanie informovanosti ukrajinských občanov o aliancii a o slovenských skúsenostiach z prístupového procesu. Na to využívame celý rad nástrojov od aktívnej účasti v mediálnych diskusiách, cez podporu projektov mimovládnych organizácií až po osobné stretnutia s mládežou a študentmi po celej Ukrajine. Naším vlajkovým projektom je príprava a otvorenie Informačného centra NATO na Užhorodskej národnej univerzite v roku 2008 *(otvorené 27. mája 2008)*. ■

klúčová oblasť: západný Balkán

Región západného Balkánu, ktorý zahŕňa Albánsko, Bosnu a Hercegovinu (BaH), Chorvátsko, Čiernu Horu (ČH), Macedónsko a Srbsko (vrátane Kosova), patrí medzi priority zahraničnej politiky SR. Vo svojich aktivitách v regióne nadväzuje na svoje doterajšie pôsobenie. Klúčovým záujmom SR vo vzťahu k regiónu vo všeobecnosti a k jeho jednotlivým krajinám zostáva pokračovanie v stabilizácii regiónu, približovanie jeho krajín k európskym a transatlantickým štruktúram, ako aj šírenie hodnôt, na ktorých sú tieto štruktúry založené. Využívajúc vlastné skúsenosti z procesu transformácie, prípravy na vstup do EÚ a NATO, ako aj nástroje slovenskej oficiálnej rozvojovej spolupráce, SR prispela k hľadaniu spôsobov, ako tento záujem prakticky a efektívnejšie uskutočniť.

Na konkrétnu realizáciu týchto cieľov, ako aj na celkovú stabilitu a vývoj v regióne, mal zásadný vplyv proces definovania statusu Kosova. V roku 2007 tento proces svojím spôsobom zťažoval a komplikoval regionálnu spoluprácu, medzištátne vzťahy, ako aj približovanie sa krajín k euroatlantickým štruktúram. Cieľom SR preto bolo intenzívnou

bilaterálnou i multilaterálnou komunikáciou a aktivitou prispieť k oslabeniu, respektíve zastaveniu takéhoto prípadného negatívneho vývoja. Pokiaľ ide o širšie ponímaný proces riešenia štatútu Kosova, Slovensko sa zasadzovalo za to, aby sa pravidlá medzinárodnej politiky a práva menili a vyvíjali transparentným spôsobom i s ohľadom na národnostátne záujmy SR.

budovanie zmluvného základu

Dvojstranné vzťahy SR s jednotlivými krajinami západného Balkánu sa aktívne rozvíjali s prispáním oboch strán. Aj v roku 2007 došlo k realizácii mnohých významných bilaterálnych aktivít na najvyššej úrovni, ktoré sú dôkazom intenzívneho politického dialógu s krajinami tohto regiónu. Po bezproblémovej spolupráci v politickej oblasti sa predstavitelia SR a krajín západného Balkánu zamerali na rozvoj hospodárskej spolupráce a na oblasť dobudovania zmluvno-právnej základne. Počas návštevy ministra zahraničných vecí SR Jána Kubišu v Belehrade v decembri 2007 bola podpísaná *Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Srbskej republiky o rozvojovej spolupráci*. Počas pracovnej návštevy ministra zahraničných vecí ČH Milana Ročena na Slovensku 26. novembra 2007 bola podpísaná obdobná dohoda s Čiernou Horou. V roku 2007 finišovali práce, okrem iného, na dohode o hospodárskej spolupráci a zmluve o vzájomnej podpore a ochrane investícií medzi SR a BaH.

aktívne na Balkáne

SR sa tiež snažila podnietiť slovenské podnikateľské subjekty k väčšej aktivite v regióne západného Balkánu s cieľom materializovať vysokú úroveň dvojstranných politických vzťahov. Podarilo sa tak vylepšiť vzájomnú obchodnú bilanciu a ekonomic-

Srbský šéf diplomacie
Vuk Jeremić na jednej
z oficiálnych návštev SR

Miroslav Lajčák,
vysoký predstaviteľ medzi-
národného spoločenstva
a osobitný vyslanec EÚ
v Bosne a Hercegovine

sme pre nich úspešný príbeh

▪ Západný Balkán je dlhodobou prioritou zahraničnej politiky SR. Ako vidíte pôsobenie SR v regióne vrátane jej obrazu u západobalkánskych partnerov?

Slovensko má na celom západnom Balkáne dobrý zvuk. Pamätajú sa na pokojné rozdelenie bývalého Česko-Slovenska, obdivujú nás za rýchle zvládnutie európskej integrácie, keď sme pred rokom 2004 museli dobiehať susedov. A pozorne vnímajú aj našu schopnosť pomôcť im na ich vlastnej ceste do EÚ. Keď Slovensko takýto prístup v minulých rokoch ukázalo (Chorvátsko, Srbsko, Čierna Hora), obvykle nás naši

partneri v EÚ počúvali. Slovensko si získalo rešpekt v regióne aj tým, že presadzovalo transparentnú politiku so zohľadnením špecifík vývojových trendov v jednotlivých krajinách. Naše postoje zohľadňovali i častokrát podceňovanú skutočnosť o previazanosti regiónu a širších vplyvoch konkrétnych rozhodnutí jednej krajiny na jej susedov. Faktom je, že západobalkánski partneri vnímajú Slovensko ako „úspešný príbeh“, ktorý chcú nasledovať. Bude dobré, ak sa Slovensko dokáže aj naďalej v EÚ profilovať ako expert na tento región.

▪ Zo svojej bývalej pozície politického riaditeľa MZV SR, veľvyslanca SR v Belehrade ako aj súčasnej, ako hodnotíte možnosti zintenzívnenia ekonomických vzta-

kú spoluprácu medzi SR a krajinami regiónu, ktoré sú stále pod možnosťami našich ekonomík.

Slovenské mimovládne organizácie v spolupráci so zastupiteľským úradom SR v Belehrade a v Sarajeve aktívne pomáhali pri prehlbovaní demokratických mechanizmov. Určitou prekážkou zvyšovania objemu rozvojovej pomoci hlavne pre BaH je neexistencia dvojstrannej zmluvy o rozvojovej spolupráci, na príprave ktorej sa v súčasnom období pracuje.

V konzulárnej oblasti bolo snahou SR ako budúceho člena schengenského priestoru udržať racionálne zabezpečenie výkonu konzulárnej služby v súlade s prioritami štátu. Dôraz bol takisto kladený na rozvoj krajanskej komunity a to najmä v Srbsku, jej schopnosti prispôbiť sa meniacim sa podmienkam, hlavne v oblasti podpory vzdelávania, hospodárskeho rozvoja a ochrany práv jej príslušníkov.

SR sa v minulom roku aktívne zúčastňovala na posilňovaní bezpečnosti a stability západného Balkánu. Dôkazom uznania SR zo strany partnerov bolo aj vymenovanie slovenského diplomata Miroslava Lajčáka za vysokého predstaviteľa medzinárodného spoločenstva a osobitného vyslanca EÚ v Bosne a Hercegovine (HR/EUSR). Neoddeliteľnou súčasťou zahraničnej politiky SR bola taktiež podpora HR/EUSR M. Lajčákovi pri výkone jeho funkcie.

srbsko a Kosovo

Zahraničná politika SR sa v roku 2007 sústreďovala najmä na Srbsko a na problematiku Kosova. Slovensko nadviazalo dobré pracovné kontakty s novou srbskou administratívou. Pokračovalo v podpore európskej perspektívy Srbska pri splnení potrebných podmienok, a to najmä sprostredkovaním svojich skúseností, ako aj objasňovaním pozícií Únie ako celku. Osobitnú pozornosť venovalo spravodajstvu týkajúcemu sa riešenia štatútu

K bezpečnosti v Kosove prispievajú aj slovenskí vojaci

Kosova, čím ako volený člen BR OSN, ale aj ako člen EÚ a NATO, významne prispievalo k skvalitneniu ich stanovísk a politiky v tejto otázke. SR sformovala svoje konzistentné stanovisko k procesu riešenia problému opierajúce sa o vyhlásenie NR SR z marca 2007. Konkrétnym príspevkom v stabilizácii situácie v Kosove bolo pokračovanie účasti OS SR na operácii KFOR, vrátane zvýšenia počtu príslušníkov OS SR v tejto misii.

SR aj v roku 2007 podporovala aktivity poľnej misie OBSE v Kosove (OMiK), ktorú považuje za dôležitý článok medzinárodného spoločenstva v Kosove. Pre ďalšie zotrvanie misie v provincii bolo potrebné vyriešiť viaceré právne i praktické otázky. Kľúčovou úlohou bolo nájdenie východiska pre pôsobenie OMiK na základe mandátu, ktorý vychádza z rezolúcie BR OSN 1244 a to aj v prípade jednostranného vyhlásenia nezávislosti Kosovom a jeho následného uznania niektorými štátmi. V oblasti civilného krízového manažmentu EÚ, SR podporovala vyslanie misie Európskej bezpečnostnej a obrannej politiky – EULEX do Kosova, ktorá by sa mala zamerať predovšetkým na oblasť polície a právneho štátu a postupne mala prevziať časť úloh misie OSN – UNMIK. ■

hov SR s BaH, prípadne ďalšími krajinami západného Balkánu?

Nedávno som v Sarajeve prijal delegáciu vedenú predsedom vlády SR R. Ficom v sprievode ministra zahraničných vecí a ministra obrany. Teší ma, že boli podpísané dve dôležité bilaterálne dohody hospodárskeho charakteru, ktoré sú predpokladom prehĺbenia ekonomickej spolupráce. Veľvyslanectvo SR v Bosne a Hercegovine zorganizovalo v nedávnej minulosti v Mostare veľtrh, na ktorom sa odprezentoval významný počet slovenských podnikateľských subjektov. Úlohu slovenskej diplomacie vidím skôr vo vytváraní príležitostí, čomu pochopiteľne musí predchádzať dob-

rá zmluvno-právna základňa. V tomto smere sú naše veľvyslanectvá veľmi aktívne.

■ Myslíte si, že sú oblasti, v ktorých Slovensko svoje skúsenosti z integrácie do euroatlantických štruktúr doposiaľ na západnom Balkáne nevyužilo?

Netrúfam si tvrdiť, že by sme niečo zanedbali, aj keď si myslím, že sme mohli dosiahnuť viac. Snažme sa plne využiť naše kapacity, aby sme krajinám regiónu čo najlepšie pomohli dôsledne sa pripraviť na integračný proces.

Rozhovor sa uskutočnil v máji 2008. ■

Slovenská republika sa prostredníctvom svojej zahraničnej politiky snaží aktívne uplatňovať ľudskoprávne princípy, na ktorých je založený medzinárodný právny poriadok. Ako štát, ktorý v uplynulom období prešiel výraznými zmenami smerom k obnove demokratických štruktúr a vybudovaniu kvalitného systému ochrany ľudských práv, môže byť v mnohých ohľadoch vzorom pre iné transformujúce sa krajiny. Ľudskoprávnej

agende SR v roku 2007 dominovala príprava na výkon predsedníctva SR vo Výbore ministrov Rady Európy, ktoré sme na obdobie šiestich mesiacov prebrali od Srbska v novembri 2007.

príprava

Predsednícky štát Rady Európy nielen formálne predsedá hlavnému štatutárnemu orgánu – Výboru ministrov, ale prináša organizácii nový impulz vo forme priorít predsedníctva, ktoré sa snaží s pomocou ostatných členských štátov počas svojho mandátu naplňať. SR sa v prvom polroku 2007 sústredila na definovanie priorít predsedníctva. Na základe iniciatívneho návrhu ministra zahraničných vecí SR schválila vláda SR v marci 2007 nasledovné priority predsedníctva:

- ▣ Európa občanov: priblíženie medzinárodného spoločenstva a občana;
- ▣ transparentná a efektívna Rada Európy: koordinácia činností Rady Európy s inými medzinárodnými inštitúciami ako OBSE, EÚ, OSN s cieľom rozšíriť dialóg a praktickú spoluprácu a odstrániť pretrvávajúcu duplicitu v aktivitách;
- ▣ podpora spoločných základných hodnôt: ľudských práv, právneho štátu a demokracie.

Na prípravu a neskôr i samotný výkon predsedníctva bol zriadený medziministerský Koordinačný výbor, ktorého úlohou bola koordinácia plnenia úloh vyplývajúcich pre rezortných partnerov. SR je na pôde Rady Európy totiž zastupovaná tiež predstaviteľmi ministerstiev, vybraných orgánov štátnej správy a ďalších subjektov pôsobiach v expertných orgánoch Rady Európy a v rámci jej parciálnych dohôd.

Ján Kubiš prebral predsedníctvo vo Výbore ministrov RE od srbského kolegu

budovanie slovenského renomé

Funkcie predsedu Výboru ministrov Rady Európy sa minister zahraničných vecí SR ujal 12. novembra 2007 na zasadnutí Výboru delegátov ministrov v Štrasburgu. Pri tejto príležitosti bol zverejnený úplný text priorit a zoznam plánovaných podujatí slovenského predsedníctva.

Od okamihu prevzatia predsedníctva minister zahraničných vecí SR pravidelne prezentoval pozície k jednotlivým politickým i právnym bodom agendy organizácie, navštívil viaceré členské štáty organizácie. Ďalej sa plánovala účasť ministra na viacerých multilaterálnych stretnutiach, osobitne na zasadnutí Výboru ministrov Rady Európy v Štrasburgu, na plenárnych zasadaniach Parlamentného zhromaždenia Rady Európy a tzv. štvorstrannom stretnutí Rady Európy a EÚ.

Predsedníctvo SR vo Výbore ministrov RE prišlo nielen možnosť potvrdiť náš záujem o zjednotenú a demokratickú Európu, podporu a rozvíjanie jej hodnôt, ale aj príležitosť pre pozitívnu prezentáciu. V súčinnosti s ostatnými rezortmi bolo tiež potrebné pripraviť odborné podujatia, ktorých organizácia k predsedníctvu neodmysliteľne patrí.

Z realizovaných aktivít v roku 2007 spomeňme Národnú otváraciu konferenciu MZV SR k predsedníckej funkcii SR v RE 20. novembra 2007 v Bratislave a Medzinárodnú konferenciu o trestných činoch páchaných deťmi a na deťoch s názvom Deti a protispoločenská činnosť, ktorá sa uskutočnila 29. novembra 2007 v Bratislave.

ideme ďalej

Na ďalšie obdobie predsedníctva v roku 2008 bola naplánovaná séria ďalších podujatí na národnej a medzinárodnej úrovni. Pre ilustráciu uvádzame aspoň zopár z nich:

- ▣ Európska konferencia o výchove a vzdelávaní rómskych detí a mládeže;
- ▣ seminár Mimovládne organizácie a občianska spoločnosť: podporovatelia demokracie a aktívneho občianstva;
- ▣ seminár O úlohe zástupcov vlád v konaní pred Európskym súdom pre ľudské práva pri zabezpečovaní účinnej ochrany ľudských práv;
- ▣ stretnutie expertov organizované v spolupráci s Ústavným súdom Bieloruska, Ministerstvom zahraničných vecí Bieloruska, Benátskou komisiou Európskeho parlamentu a s aktívnym príspevkom slovenského predsedníctva Využitie medzinárodných nástrojov na ochranu individuálnych práv, slobôd a legitímnych záujmov prostredníctvom národnej legislatívy a právnej ochrany v Bielorusku – výzvy a perspektívy.

V súvislosti s výkonom funkcie nestáleho člena Bezpečnostnej rady OSN v rokoch 2006 – 2007

SR predsedala Výboru ministrov RE od novembra 2007

podujatia v súvislosti so slovenským predsedníctvom v RE:

- ▣ zasadanie Stáleho výboru Parlamentného zhromaždenia Rady Európy organizované Národnou radou SR,
- ▣ 8. konferencia európskych ministrov zdravotníctva Ľudia v pohybe pod záštitou Ministerstva zdravotníctva SR,
- ▣ konferencia Deti a protispoločenská činnosť organizovaná Kanceláriou verejného ochrancu práv SR.

Podujatia predsedníctva SR vo Výbore ministrov RE, ktoré sa konali v Bratislave v novembri 2007, iniciovalo a organizovalo MZV SR v spolupráci s rezortnými partnermi. MZV SR poskytovalo vo fáze prípravy odbornú podporu a zabezpečovalo prítomnosť vysokých predstaviteľov RE v SR. Na viacerých podujatiach sa osobne zúčastnili minister zahraničných vecí alebo štátna tajomníčka.

prejavila Slovenská republika záujem aktívne sa podieľať aj na tvorbe politiky v oblasti ľudských práv a nielen tak zvýšenú zodpovednosť za stabilitu, mier a bezpečnosť vo svete.

S týmto vedomím predložila Slovenská republika i svoju kandidatúru na členstvo v Rade OSN pre ľudské práva ako nového orgánu zameraného na dosiahnutie vyššej efektivity ochrany ľudských práv vo svete. Dňa 21. mája 2008 bola kandidatúra úspešne završená zvolením SR za člena Rady OSN pre ľudské práva na obdobie 2008 – 2011. ■

Viac na:
www.coe.int [RE],
www.radaeuropy.sk [RE]

úspešné a prosperujúce Slovensko

Čoraz dôležitejším rozmerom činnosti MZV SR sa stávajú aktivity zamerané na efektívnu podporu ekonomických záujmov Slovenska v zahraničí, ktoré sa súhrnne označujú ako ekonomická diplomacia. Napriek priestoru pre zlepšenie súčinnosti zainteresovaných orgánov štátnej správy, jednoznačnou snahou MZV SR ostalo vytváranie vhodných zahraničných podmienok pre aktivity slovenských hospodárskych subjektov.

Jednoznačnou prioritou hodnoteného obdobia boli úlohy súvisiace so vstupom SR do eurozóny. Ekonomickú diplomáciu v podaní MZV preto charakterizovala najmä intenzívna komunikácia v orgánoch a inštitúciách EÚ, ako aj v bilaterálnych reláciách v členských štátoch EÚ o plnení podmienok na prijatie jednotnej európskej meny.

Súčasťou každodennej práce MZV SR bolo úsilie presadzovať naše záujmy v prostredí EÚ, osobitne vstupovaním do legislatívnych procesov ovplyvňujúcich podnikateľské prostredie SR, informovaním o možnostiach využitia rozličných foriem podpory podnikateľských aktivít a podobne. Škálu aktivít v tomto ohľade možno dokumentovať napríklad koordináciou stanovísk SR pre rokovania jednotlivých formácií Rady EÚ, či iniciatívnym prístupom k problematike tzv. majetkového oddelenia presadzovaného Európskou komisiou v rámci jej tretieho liberalizačného balíčka, respektíve tzv. klimaticko-energetického balíčka.

Pozornosť multilaterálneho rozmeru ekonomickej diplomacie dopĺňajú aktivity v rokovaniach o rozvojovej agende z Doha a jej jednotlivých častiach (AGRI, NAMA), ale v rovnakej miere i zásad-

ná zmena v prístupe k usmerňovaniu aktivít jednotlivých rezortov v rámci členstva v OECD.

Napriek dominantnému postaveniu členstva SR v EÚ nemožno v kontexte ekonomickej diplomacie MZV opomínať aktivity v bilaterálnych vzťahoch. Tieto sú realizované prednostne obchodnými oddeleniami ZÚ SR. Vo veľkej skupine krajín však obchodné zastúpenie neexistuje, a tak viaceré ZÚ mali možnosť v praxi preukázať svoju schopnosť efektívne prispieť k snahám o návrat slovenských podnikateľských subjektov na tradičné trhy, osobitne v regiónoch Afriky, Ázie, či Latinskej Ameriky, prípadne pri realizácii nových projektov s ekonomickým vplyvom na SR.

Mozaiku činností s ekonomickým obsahom realizovaných MZV vhodne dopĺňajú aktivity v oblasti regionálnej a cezhraničnej spolupráce za účelom odstraňovania sociálno-ekonomických rozdielov. Dôležité miesto v tomto ohľade zohrala i finančná pomoc Nórskeho kráľovstva a Švajčiarskej konfederácie určená na urýchlené prekonávanie rozdielov v sociálno-ekonomickom rozvoji SR.

Vyššie spomenuté aspekty práce MZV si vyžadujú optimálne nastavenie jeho vnútorných štruktúr a mechanizmov. S tým súvisí zámer zvýraziť mieru pozornosti ekonomickej diplomacie zo strany MZV vytvorením osobitnej ekonomickej orientovanej sekcie a rovnako tak orientovať podstatnú časť aktivít MZV. Súčasťou série opatrení je sústavná komunikácia so základnými partnermi v tejto oblasti – osobitne podnikateľským prostredím. Využili sme nato rad podujatí, ktoré sa stretli s priaznivým ohlasom. ■

Vyšehradská spolupráca predstavuje pre SR najvýznamnejšiu formu regionálnej spolupráce v strednej Európe. Od podpísania deklarácie z Vyšehradu vo februári 1991 prezidentmi Česko-Slovenska V. Havlom a Poľska L. Walesom a predsedom vlády Maďarska J. Antallom prešla spolupráca Vyšehradskej skupiny viacerými podstatnými zmenami. Po rozdelení ČSFR v roku 1993 sa prirodzene zvýšil počet členov Vyšehradskej skupiny a V3 sa premenila na V4.

Vstup krajín V4 do EÚ a NATO v roku 2004 prinútil jej členov k novému definovaniu priorít spolupráce. Dnešná V4 orientuje svoje aktivity aj mimo vyšehradského priestoru, zameriava sa na tretie krajiny či zoskupenia – B3, krajiny východnej Európy a pod. V4 má potenciál aj v budúcnosti fungovať ako efektívna platforma pre konzultácie a koordináciu dohodnutých krokov.

Premiéri vyšehradských krajín na stretnutí na Bratislavskom hrade

splnené ciele

Vyšehradská spolupráca zaujímala aj v roku 2007 popredné miesto v prioritách zahraničnej politiky SR. Od 1. júla 2006 do 30. júna 2007 to navyše umocnila skutočnosť, že Slovensko Vyšehradskej štvorke predsedalo. Hlavné ciele slovenského predsedníctva sa do veľkej miery podarilo naplniť: V4 sa posilnila ako dynamické regionálne fórum v rámci EÚ; umocnil sa koordinačný a konzultačný mechanizmus vyšehradskej spolupráce so zámerom nachádzať spoločné pozície v otázkach spoločného záujmu; zintenzívnili sa dialóg a spolupráca s tretími krajinami; zlepšila sa všeobecná informovanosť verejnosti o V4.

konkrétne výsledky

Významné výstupy V4 v prvom polroku 2007 (v priebehu druhej polovice slovenského predsedníctva V4):

- Predsedovia vlád V4 sa na záverečnom júnovom summite počas slovenského predsedníctva V4 v Bratislave zhodli na tom, že nesúhlasia so snahami Rakúska a čiastočne aj Nemecka udržať kontroly na hraniciach aj po 1. januári 2008, a tým oneskoriť vstup nových členských krajín do schengenského priestoru.
- Na zasadnutí Rady pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy v Bruseli bolo v januári predložené spoločné politické stanovisko krajín V4 k posilneniu Európskej politiky susedstva (ENP) s cieľom podporiť tým zámer nastupujúceho nemeckého predsedníctva v EÚ prehĺbiť spoluprácu s východnými susedmi EÚ.
- Na neformálnom stretnutí ministrov zahraničných vecí krajín EÚ v marci v Brémach prebehla diskusia o dokumente V4 nadväzujúcom na Európsku politiku susedstva. Nemecké predsedníctvo EÚ návrh V4 ocenilo a podľa neho agenda ENP zaznamenala významný pokrok.
- V máji sa krajiny V4 zjednotili na spoločnej odpovedi na návrh Minsku na spoluprácu s V4 v oblasti ENP. Slovensko, ako predsednícka krajina V4, odovzdalo v júni spoločnú odpoveď predstaviteľovi zastupiteľského úradu Bieloruska v SR. Hlavným posolstvom bieloruskej vlády je, že krajiny V4 sú pripravené na spoluprácu, ak dôjde k demokratizácii krajiny.
- Spoločná pozícia k rozdeleniu prostriedkov Fondu pre správne vládnutie (Governance Facility) a Fondu pre investície v susedstve (Neigh-

zásadný príspevok slovenského predsedníctva V4 spočíval:

- v intenzifikácii stretnutí na politickej úrovni, najmä na úrovni ministrov zahraničných vecí, využívajúc na to európske fóra;
- vo vytvorení pravidelnej formy spolupráce s pobaltskými krajinami;
- v rozvoji pravidelného politického, kultúrneho, hospodárskeho dialógu V4 s Japonskom;
- v povýšení doterajších príspevkov V4 k európskej politike z vyhlásení na vyššiu formu – priame príspevky V4 do politickej diskusie EÚ na zásadné európske témy;
- v konkrétnych aktivitách V4 zameraných na posilnenie Európskej politiky susedstva, vstup krajín V4 do schengenského priestoru v pôvodnom termíne a zrušenie víz s USA. ■

V júni sa v Bratislave rokovalo vo formáte V4 + Portugalsko

bourhood Investment Facility) v rámci ENP v mene krajín V4 bola prezentovaná na zasadnutí pracovnej skupiny Rady pre východnú Európu a strednú Áziu v Bruseli v apríli zástupcom SR za predsednícku krajinu V4.

Ani počas slovenského predsedníctva V4, ani počas celého roku 2007 sa V4 nepodarilo postúpiť v koordinácii postupu pri presadzovaní kandidatúr na sídla inštitúcií či na jednotlivé posty v rámci inštitúcií. V roku 2008 bude spolupráca v tejto otázke testom celkovej zahraničnopolitickej zoskupenia V4.

stretnutia

V roku 2007 sa uskutočnilo niekoľko stretnutí – od najvyššej politickej úrovne po pracovnú, na ktorých boli diskutované otázky spoločného záujmu krajín V4. Časť z nich prebehla vo formáte V4+ a venovala sa spoločným záujmom krajín V4 a príslušnej partnerskej krajiny alebo príslušného zoskupenia.

Prezidenti krajín V4 sa stretli v Keszthely v septembri. Predsedovia vlád sa zišli vo formáte V4 + Portugalsko v Bratislave (v júni), V4 + Slovinsko v Ostrave (v decembri) a vo formáte V4 + B3 (Litva, Lotyšsko, Estónsko) v Bruseli na Európskej rade (v decembri). Ministri zahraničných vecí zasadli vo formáte V4 + Japonsko v Hamburgu na summite ASEM (v máji), vo formáte V4 + B3 v Luxemburgu na summite GAERC (v júni) a vo formáte V4 + Moldavsko v Štíriine (v októbri).

Z rezortných ministrov sa stretli ministri kultúry V4 v Budapešti (v januári) a v Bratislave (v sep-

medzinárodný vyšehradský fond

Cieľom Medzinárodného vyšehradského fondu (MVF), ktorý vznikol v roku 2000, je podporovať užšiu spoluprácu a upevňovanie vzájomných väzieb medzi krajinami V4. Robí to prostredníctvom financovania kultúrnych, vedeckých a vzdelávacích foriem cezhraničnej spolupráce.

Počnúc rokom 2007 bol rozpočet MVF navýšený na päť miliónov eur. Pre akademický rok 2007/2008 poskytol 171 štipendií (57 vnútrovyšehradských, 33 pricestovacích, 8 vycestovacích a 73 pre ukrajinských študentov a výskumníkov) v celkovej sume 1 120 500 eur. Počet poskytnutých štipendií predstavuje 2,5-násobný nárast v porovnaní s rokom 2006. Vyšehradský štipendijný podprogram pre Ukrajinu sa stretol s mimoriadnym záujmom ukrajinskej verejnosti i vlády. MVF sa so 73 poskytnutými štipendiami zaradil medzi najväčších poskytovateľov štipendií na Ukrajinu. Zaznamenal aj nárast počtu subjektov, ktoré sa uchádzali o získanie malého, štandardného, či strategického grantu MVF z 866 žiadostí v roku 2006 na 996 žiadostí v roku 2007. MVF v roku 2007 rozdelil celkom 2 855 667 eur na 155 malých, 248 štandardných grantov a 3 strategické granty. V roku 2007 sa na Vyšehradskom rezidenčnom programe pre umelcov zúčastnilo 19 umelcov z krajín V4. ■

tembri), ministri spravodlivosti v Hévize (v marci), ministri školstva vo Varšave (v marci), ministri obrany v Bratislave (v apríli), ministri dopravy vo Vysokých Tatrách (v apríli) a ministri poľnohospodárstva v Palárikove (v máji). ■

Viac na:
www.visegradgroup.eu (V4),
www.visegradfund.org (MVF)

Prirodzenou dlhodobou súčasťou zahraničnopolitických priorít SR zostávajú dobré vzťahy so susednými krajinami. Táto priorita je daná našou príslušnosťou k danému geopolitickému priestoru, historickými, hospodárskymi a kultúrnymi väzbami z minulosti a súčasnosti i nevyhnutnosťou ich upevňovania v budúcnosti. V roku 2007 bola pre nás táto spolupráca umocnená našim predsedníctvom vo V4 a spoločným vstupom vyšehradských krajín do schengenského priestoru.

česko

Dvojstranné vzťahy s ČR sa aj v roku 2007 vyznačovali vysokou dynamikou a pozitívnou atmosférou. Prezident ČR Václav Klaus navštívil Slovensko v dňoch 11. – 14. januára 2007. So svojim slovenským kolegom Ivanom Gašparovičom rokoval o vnútropolitickú situáciu v oboch štátoch, o postojoch k návrhu ústavnej zmluvy EÚ a o situácii v Kosove.

Intenzívne kontakty sa rozvíjali aj na úrovni premiérov. Robert Fico absolvoval pracovnú návštevu Prahy vo februári 2007, počas ktorej na pôde Prague Business Clubu prezentoval ekonomickú politiku vlády SR. V novembri zas slovenský premiér rokoval so svojim českým náprotivkom Miroslavom Topolánkom v Brne. Informovali sa o odlišných postojoch k umiestneniu radaru protiraketovej obrany USA v ČR. Okrem medzivládnej spolupráce sa rozvíjali aj kontakty na úrovni politických strán.

Prejavom mimoriadnej úrovne dlhodobu nadštandardných vzťahov s ČR bola dohoda o spoločnej kandidatúre na sídlo novej európskej inštitúcie – Európskeho fóra pre jadrovú energiu. Kandidatúra sa skončila úspechom a historicky prvé Európske jadrové fórum bolo spoločne zorganizované v Bratislave

v novembri 2007 za účasti predsedov vlád oboch krajín. Skladovaním slovenských núdzových zásob ropy a ropných výrobkov na svojom území podľa bilaterálnej dohody z februára 2007 nám ČR pomohla splniť dôležitú podmienku vyplývajúcu z právnych noriem EÚ.

V uplynulom roku pokračovala intenzívna spolupráca v hospodárskej oblasti, čo podporilo rast vzájomnej obchodnej výmeny. ČR je druhý najväčší obchodný partner SR. Dovozy z ČR do SR za rok 2007 vzrástli oproti predchádzajúcemu roku o 5,5 % a dosiahli hodnotu 165 313 mil. Sk. Rastúci trend zaznamenal aj vývoz zo SR do ČR, ktorý v porovnaní s predchádzajúcim rokom vzrástol o 4,7 %, na 176 621 mil. Sk. V zahraničnom obchode s ČR bolo v roku 2007 zaznamenané aktívne saldo obchodnej bilancie vo výške 11 308 mil. Sk.

poľsko

Slovensko-poľské vzťahy si v roku 2007 zachovali tradične vysokú úroveň. Ich základom bol obojstranný záujem na realizácii dobrosusedskej politiky a spolupráce využívajúcej prirodzené väzby občanov, regiónov a ekonomických subjektov. Vzťahy nie sú zatienené rezíduami minulosti, teda celá naša politická, hospodárska, kultúrna i občianska kapacita sa môže sústrediť na využívanie prínosov dobrého susedstva, adekvátnych nárokom a možnosťami 21. storočia.

Za veľmi konštruktívnu a pragmatickú možno považovať návštevu predsedu NR SR Pavla Pašku vo Varšave 25. januára 2007, ktorá sa niesla v atmosfére pozastavenia prepravy ropy cez ropovod Družba, čo postihlo Poľsko aj Slovensko. Počas rozhovorov s poľským premiérom Jarosławom Kaczyńskim P. Paška podporil myšlienku diverzifikácie dodávok ropy.

Juraj Migaš,
minoriadny
a splnomocnený
veľvyslanec SR v Maďarskej
republike

svetlé stránky zatienujú kauzy

▪ Aké je špecifikum práce veľvyslanca SR v Maďarsku v porovnaní s misiami u našich ostatných susedov?

Slovensko-maďarské vzťahy majú citlivý charakter predovšetkým v oblastiach a otázkach spojených s históriou – dávnejšou i menej dávnejšou – a s menšínovou problematikou. Tieto často ovplyvňujú diplomatické vzťahy medzi našimi krajinami, ako keby diktovali ich tempo a obsah. Existuje akási železná pravidelnosť nadnášania tzv. nedoriešených, respektíve niekedy umelo otvorených otázok. Tá je znásobená pomerne intenzívnou mediálnou pozornosťou, ktorá bráni vnímať

živú dynamiku rozvoja bilaterálnych vzťahov v iných oblastiach – hospodárskej, spoločenskej, regionálnej, cezhraničnej a kultúrnej. Vytvoril sa do istej miery zdeformovaný obraz o slovensko-maďarských vzťahoch, kde dielčie „kauzy“ zatienujú práve vyššie spomínanú dynamiku našich vzťahov.

▪ Ktoré momenty by ste označili za pozitívne ?

18. júna 2007 predsedovia vlád SR a MR v Bratislave podpísali dokument, ktorý obsahuje 14 konkrétnych projektov sústredených na budúcnosť. Na ich realizácii sa aktívne pracuje. Tento dokument považujem za mimoriadne dôležitý prvok naplňovania ducha a litery *Základnej zmluvy medzi SR a MR*. V súlade s týmto

Počas návštevy poľského premiéra J. Kaczyńskiego na Slovensku 11. mája 2007 bola konštatovaná vysoká úroveň a bezproblémovosť bilaterálnych susedských vzťahov. Odlišné názory mali obe vlády na systém hlasovania po prípadnom prijatí európskej ústavy a na rozmiestenie vojenských základní USA v strednej Európe.

Bilaterálna spolupráca sa intenzívne rozvíjala v oblasti prípravy oboch štátov na vstup do schengenského systému, čoho prejavom bolo napríklad zavedenie spoločných hraničných hliadok na slovensko – poľských hraniciach.

Expertný dialóg v oblasti energetiky a využívania obnoviteľných zdrojov energie kládol dôraz na posilnenie energetickej bezpečnosti. Obe krajiny majú záujem o rozvoj jadrovej energetiky, pričom Poľsko považuje Slovenskú republiku za lídra v tejto oblasti. Významnou oblasťou spolupráce v rámci európskej agendy bolo formovanie východnej politiky EÚ.

Obe strany podporovali rozbehnuté projekty dopravnej infraštruktúry – cestné spojenie Žilina – Skalité – Zwardoň, výstavbu mostu cez rieku Poprad na hraničnom prechode Mníšek – Piwniczna a výstavbu cestného spojenia Via Baltica cez Rzeszow a Košice.

Dynamicky rástla aj obchodná výmena a Poľsko sa v roku 2007 umiestnilo na štvrtej priečke najvýznamnejších partnerov Slovenska.

S Poľskom už dlhodobo zaznamenávame aktívne saldo obchodnej bilancie. Celkový obrat zahraničného obchodu medzi SR a PR v roku 2007 dosiahol hodnotu 149,4 mld. Sk. Slovenský vývoz do Poľska predstavoval 88,3 mld. Sk, dovoz bol na úrovni 61,1 mld. Sk.

Dôležitým ekonomickým sektorom v oboch krajinách je cestovný ruch, pričom poľskí turisti tvoria druhú najvýznamnejšiu skupinu na Slovensku.

Na jednom zo stredo-európskych stretnutí

maďarsko

Vzťahy s Maďarskou republikou sa aj v roku 2007 rozvíjali v plnom súlade so *Zmluvou o dobrom susedstve a priateľskej spolupráci* podpísanej v Paríži v roku 1995. Dynamiku vývoja slovensko-maďarských vzťahov možno v mnohých oblastiach hodnotiť pozitívne. Dialóg na politickej úrovni sa napriek komplikovanosti dvojstranných vzťahov zintenzívnil.

V prvom polroku 2007 sa objavili viaceré signály naznačujúce zblížovanie vzájomných postojov. Týkalo sa to napríklad návštevy predsedu NR SR Pavla Pašku v Budapešti vo februári, kde rokoval o realizácii konkrétnych cezhraničných projektov. Veľmi dôležité z hľadiska pragmatického rozvoja bilaterálnych vzťahov bolo júnové stretnutie predsedov vlád po piatich rokoch v Bratislave, na ktorom bol prijatý program *Spoločná minulosť, spo-*

dokumentom sa napríklad začala práca historikov, ktorá by v budúcnosti mohla viesť k spoločnej učebnici dejepisu. Počas stretnutia ministrov zahraničných vecí SR a MR v novembri 2007 v Štúrove boli podpísané dohody o výstavbe dvoch mostov na Iplí. Práve počas tohto stretnutia zazneli z radov študentov gymnázia v Štúrove názory potvrdzujúce normálne spolužitie medzi obyvateľmi oboch štátov. Žiada sa vyzdvihnúť spoluprácu ministerstiev vnútra v súvislosti so vstupom našich krajín do schengenského systému, či ministerstiev obrany v kontexte účasti našich ozbrojených zložiek v Afganistane.

▪ Kde vidíte priesečník našich spoločných záujmov v EÚ ?

SR aj MR patria medzi nové členské štáty a spadajú do skupiny malých, respektíve stredne veľkých krajín. Rovnako vnímame otázku Lisabonskej zmluvy a ďalšieho inštitucionálneho vývoja v Únii, vrátane jej rozširovania. Spoločné názory sa presadzujú pri implementácii Európskej susedskej politiky, v prístupe k niektorým otázkam ďalšieho vývoja v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky, v revízii financovania rozpočtu EÚ, v zachovaní kohéznej politiky alebo pri potrebe efektívneho čerpania európskych zdrojov. V tejto súvislosti by som osobitne vyzdvihol význam programov cezhraničnej spolupráce, ktoré sú do istej miery tiež indikátorom úrovne dvojstranných vzťahov. ■

ločná budúcnosť v zrkadle spoločných projektov, zahŕňajúci rôzne oblasti spolupráce. Patrí medzi ne aj dohoda o údržbe a modernizácii prihraničnej dopravnej infraštruktúry, vybudovaní dvoch mostov na hraničnej rieke Ipeľ a o urýchlenní výstavby rýchlostnej cesty medzi Košicami a maďarským Miškovcom.

Šéfka maďarskej diplomacie na oficiálnej návšteve SR v novembri

V Budapešti sa v septembri uskutočnilo riadne VII. zasadnutie Zmiešanej slovensko-maďarskej komisie pre záležitosti menšín, ktoré konštatovalo, že poskytovanie podpory prebieha v súlade s dohodou o vzájomnej podpore národnostných menšín v oblasti vzdelávania a kultúry.

Pozitívny vývoj v bilaterálnej relácii narušili v druhom polroku 2007 aspekty vnútropolitického charakteru. Objavil sa zámer navrhnúť v NR SR morálne a finančné odškodnenie obetí Benešových dekrétov a spoločné vyhlásenie, v ktorom by sa slovenský a maďarský parlament ospravedlnili za krivdy minulosti v spoločnej histórii oboch národov. V septembri NR SR prijala uznesenie o nedotknuteľnosti Benešových dekrétov. K eskalácii napätia prispeli následné reakcie maďarských politických predstaviteľov na prijatie uznesenia NR SR, ako aj využívanie tzv. súkromných ciest maďarských politikov na Slovensku na politické účely.

ukrajina

V roku 2007 sa podarilo udržať intenzitu slovensko-ukrajinských bilaterálnych vzťahov. Mimoriadne dôležité bolo zlepšenie dialógu v oblasti cezhraničnej spolupráce, hospodárstva a kontaktov medzi inštitúciami občianskej spoločnosti. Aj napriek pasívnemu obchodnému saldu SR voči Ukrajine je možné za pozitívny fakt označiť dynamický rast vzájomnej obchodnej výmeny, kde však stále existujú nevyužívané možnosti. Aj v roku 2007 pokračoval rast cestovného ruchu z Ukrajiny na Slovensko. Slovenské veľvyslanectvo v Kyjeve v roku 2007 plnilo úlohy vyplývajúce z pozície Kontaktného veľvyslanectva NATO v Kyjeve. ■

Neúmerná politizácia a medializácia ďalších otázok, napríklad kauzy Hedvigy Malinovej alebo údajného porušovania práv menšín v SR a snaha o ich internacionalizáciu, nielen negatívne pôsobili na vzájomné vzťahy, ale boli povzbudením pre rôzne extrémistické strany a hnutia. V jesenných mesiacoch 2007 vyvolávala napätie vo vzájomných vzťahoch činnosť extrémistickej organizácie Maďarská garda, ktorej vznik rezort diplomacie odsúdil.

Upokojenie do vzájomných vzťahov prinieslo spoločné rokovanie ministrov zahraničných vecí SR a Maďarska v novembri 2007. Za pozitívum v slovensko-maďarských vzťahoch možno považovať pokračovanie apolitického rokovania o rozsudku Medzinárodného súdneho dvoru v Haagu vo veci Sústavy vodných diel Gabčíkovo – Nagymaros, hoci neprinieslo podstatnejší pokrok. Pozície SR a MR boli v celom spektre jednotlivých európskych agend takmer identické. Odlišný harmonogram sledovali krajiny v oblasti vstupu do eurozóny.

rakúsko

Vzájomné bilaterálne vzťahy a spolupráca s Rakúskom prebiehajú na vysokej úrovni a možno ich označiť za bezproblémové. Osobitnou oblasťou je regionálna spolupráca, ktorá je vzhľadom na susedstvo veľmi intenzívna. Odrazom veľmi dobrých vzájomných vzťahov bola i oficiálna návšteva spolkového kancelára Rakúskej republiky Alfreda Gusenbauera v SR, ktorá sa uskutočnila krátko po jeho nástupe do funkcie vo februári 2007 a bola jednou z jeho prvých oficiálnych zahraničných návštev vôbec. Premiér SR opätovoľ oficiálnu návštevu v Rakúsku v máji 2007.

Jedinou otázkou, ktorá je na oboch stranách vnímaná rozdielne, je otázka využívania jadrovej energie. Napriek argumentácii slovenskej strany a niekoľkoročnému úsiliu predstaviteľov slovenskej jadrovej energetiky je možné konštatovať iba náznaky postupnej zmeny rigidného stanoviska Viedne.

V praktickej rovine bilaterálnych vzťahov si pozornosť vyžaduje zlepšovanie cestnej infraštruktúry. Diaľničné spojenie A6 medzi Viedňou a Bratislavou bolo dokončené v novembri 2007, ale situáciu je potrebné zlepšovať v oblasti spojenia cez hraničnú rieku Moravu. Posilňuje sa spolupráca bratislavského i viedenského letiska. K významnému zlepšeniu kvality došlo v osobnej železničnej doprave medzi Viedňou a Bratislavou. Trať medzi hlavnými mestami sa stala súčasťou európskeho projektu TEN-T 17 – vysokorýchlostné železničné prepojenie na trase Paríž – Bratislava.

Dobrá spolupráca s Rakúskom existuje aj v rámci EÚ, najmä v podpore Rakúska snahám slovenskej vlády o vstup do eurozóny. Citlivou oblasťou, ktorú SR sleduje v rámci EÚ, je vývoj postojov Rakúska v oblasti liberalizácie pracovného trhu. ■

Prístup k energii v podobe svetla, tepla, pohonných hmôt je právom občanov, ktoré musí garantovať štát. To dáva agende energetickej bezpečnosti vo vnútornej i zahraničnej politike štátu zásadný politický význam. Energetická bezpečnosť krajiny nie je výlučnou agendou jedného rezortu alebo inštitúcie. Národná bezpečnosť je nedeliteľná a je povinnosťou MZV vyjadrovať sa k nej a pomáhať ju chrániť v súlade s platnou Národnou bezpečnostnou stratégiou SR.

operatívnosť

Hoci energetická bezpečnosť SR nie je akútne ohrozená, jej vonkajšie riziká nemožno podceňiť. Vonkajšie hospodárske bezpečnostné hrozby sú v súčasnosti oveľa reálnejšie ako klasické vojenské ohrozenie. Svetová spotreba energií rastie rýchlejšie, než sa prognózovalo, v ostatných rokoch sa zanedbávali investície, nové kapacity sa nebudujú rovnako rýchlym tempom ako rastie spotreba, cena ropy prudko stúpa a neubúda ani z regionálnej nestability vo viacerých významných producentných oblastiach.

Problematika klimaticko-energetickej bezpečnosti figuruje temer na každom vrcholovom podujatí, a preto ju nemôže obchádzať ani MZV. Základný organizačný krok pre systematické spracovávanie tejto problematiky vytvorilo rozhodnutie vedenia MZV SR z augusta 2007, ktorým bola vytvorená Stála pracovná skupina pre vonkajšiu energetickú bezpečnosť. Jej hlavným poslaním je analyzovanie zahraničnopolitických súvislostí zabezpečovania energetických zdrojov pre SR v európskom i globálnom kontexte, dôsledkov klimatických zmien a prípadné navrhovanie konkrétnych opatrení vedeniu MZV alebo vláde SR. Séria konzultácií, ktoré jej členovia absolvovali doma i v zahraničí, potvrdila vhodnosť

načasovania tohto kroku. Nachádzame sa v období, keď sa plne rozvíjajú politické aktivity pri budovaní jednotného európskeho trhu s energiami, v rámci ktorých treba zabezpečiť globálne, ale aj naše národné priority v energetickej bezpečnosti.

flexibilita

Stála pracovná skupina bola vytvorená ako flexibilná štruktúra využívajúca existujúce kapacity MZV a jeho útvarov, pričom k spolupráci boli prizvaní aj zástupcovia Ministerstva hospodárstva SR a iných zložiek štátnej správy. Venovala sa kľúčovým témam energetickej bezpečnostnej situácie SR vo vzťahu k vonkajšiemu prostrediu a hodnoteniu energetickej stratégie Ruska do roku 2020. Súčasťou prípravy oboch materiálov bola aktívna účasť diplomatických misií SR, ktoré prispeli kvalitne spracovanými podkladmi o energetických politikách krajín svojej pôsobnosti. Značná pozornosť bola okrem toho venovaná príprave pozícií SR, ktoré prezentovali vedúci politickí predstavitelia na početných multilaterálnych fórach s energetickou tematikou.

S odstupom času možno konštatovať, že vytvorenie tejto analytickej jednotky efektívne prispelo k rozprúdeniu tvorivej diskusie na MZV samotnom, k aktívnemu formovaniu názorov a postojov k jednotlivým čiastkovým otázkam energetickej problematiky v širších odborných kruhoch, či k vytvoreniu množstva zaujímavých väzieb a kontaktov, ktoré budú nápomocné pri formulovaní a naplňovaní cieľov energetickej politiky SR. Jedným z konkrétnych prejavov takéhoto prístupu bola aj úspešná konferencia Výskumného centra Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku – Spoločná energetická politika EÚ a energetická bezpečnosť Slovenska, na organizovaní ktorej sa MZV aktívne zúčastnilo. ■

EÚ potrebujeme, ale aj ona nás

■ Aké je miesto a úloha Slovenska v európskej a svetovej energetickej bezpečnosti?

V situácii, keď sme takmer úplne závislí od dovozu zemného plynu, ropy a jadrového paliva, akýkoľvek pokrok v diverzifikácii zdrojov a trás energovodov a v zdokonalení prepojení regionálnych infraštruktúrnych sietí môže zvýšiť našu aj regionálnu energetickú bezpečnosť. Transitznú úlohu Slovenska pre Európu podčiarkuje skutočnosť, že cez územie Slovenska prechádza viac než jedna šestina zemného plynu spotrebovaného v krajinách EÚ a zhruba jedna desatina celkového množstva ruskej ropy pre západnú Európu. Členstvo v EÚ umožňuje Slovensku podieľať sa na formovaní

európskej politiky vonkajšej energetickej bezpečnosti Únie.

■ Hlavným energetickým partnerom Európskej únie je Rusko. Ako by sa v tomto svetle mali vyvíjať naše vzťahy s Moskvou?

Slovensko-ruský energetický dialóg sa v zásade neodlišuje od energetického dialógu EÚ s Ruskom. Napriek viacerým otvoreným otázkam Únia stále vníma Rusko ako kľúčového strategického partnera v energetike a nemá v úmysle ho izolovať, lebo energetická závislosť Európy na ruských energetických zdrojoch sa bude v najbližších desaťročiach len zvyšovať. Je v jej záujme aj jej susedov popri prirodzených diverzifikačných snahách pestovať doterajšie energetické partnerstvo a viesť s ruskými partnermi stály korektný dialóg. ■

Ján Šoth,
riaditeľ odboru analýz
a plánovania MZV SR,
vedúci Stálej pracovnej
skupiny pre vonkajšiu
energetickú bezpečnosť
MZV SR

Integrálnou súčasťou zahraničnej politiky SR je aj oficiálna rozvojová pomoc, ktorej význam každým rokom rastie. Rozhodujúcim stimulom pre rozvojové aktivity SR boli hlavne medzinárodné záväzky vyplývajúce zo zapojenia sa do rozvojovej politiky EÚ a OSN. Slovensko, ako nová členská krajina EÚ, prijalo záväzok, že sa bude usilovať o zvýšenie objemu vynaložených finančných prostriedkov na 0,17 % z hrubého národného dôchodku (HND) v roku 2010 a 0,33 % z HND v roku 2015.

nový inštitucionálny dáždnik

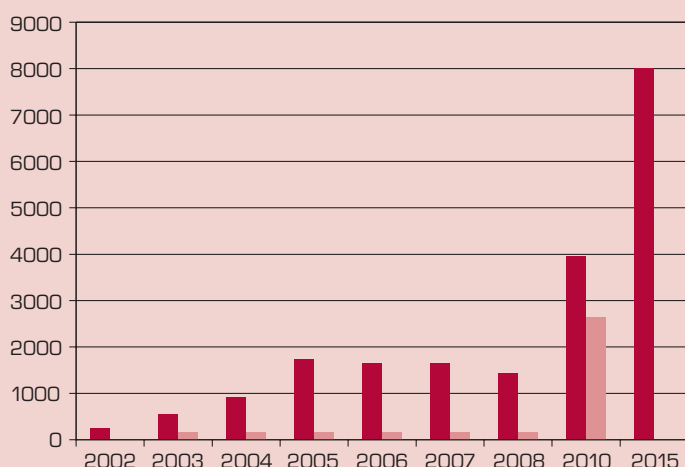
Celkový objem poskytnutých finančných prostriedkov na oficiálnu rozvojovú pomoc SR (SlovakAid) za rok 2007 predstavoval 1,670 miliárd Sk s podielom ODA/HND 0,093 %. Praktickým výsledkom doterajšej činnosti je podpora najmä v multilaterálnej oblasti v podobe finančných príspevkov do medzinárodných organizácií. Táto forma podpory v predchádzajúcom období dominovala v objemovom vyjadrení.

V dvojstrannej oblasti je potrebné osobitne uviesť realizáciu rozvojových projektov prostredníctvom slovenských subjektov financovaných z finančných prostriedkov SlovakAid. Z týchto projektov bolo od spustenia mechanizmu v roku 2004 do konca roku 2007 začatých 172 a dokončených 129 projektov, v celkovej hodnote do 700 miliónov Sk. Najväčší objem finančných prostriedkov je každoročne vyčlenený pre programové krajiny – Srbsko a Čiernu Horu.

Ministerstvo zahraničných vecí SR uskutočnilo k 1. januáru 2007 zásadnú zmenu v mechanizme oficiálnej rozvojovej pomoci, keď založilo Slovenskú agentúru pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu. Agentúra bola postupne dobudovaná na úroveň samostatnej organizačnej jednotky, ktorá je schopná zabezpečovať administratívne riadenie oficiálnej rozvojovej pomoci.

Z legislatívneho hľadiska bolo dôležitým krokom

objem ODA SR v rokoch 2002 – 2015

Rozvojové projekty realizujeme aj v Libanone

vypracovanie zákona č. 617/2007 Z. z. o oficiálnej rozvojovej pomoci, ktorý bol v decembri 2007 schválený v NR SR a 1. februára 2008 nadobudol účinnosť.

individuálny aj tímový hráč

SR sa v roku 2007 zúčastnila širokého spektra aktivít v rámci EÚ súvisiacich s rozvojovou pomocou: zasadnutí pracovných skupín Rady EÚ, výborov Európskej komisie a generálnych riaditeľov pre rozvojovú spoluprácu, stretnutí rozvojových ministrov, či Európskych rozvojových dní.

SR aktívne prispela k formulovaniu prijatých dokumentov – *Finančnému nariadeniu k 10. Európskemu rozvojovému fondu*, k formulovaniu perspektívy rozvojovej politiky EÚ vo svetle novej *Spoločnej stratégie a Akčného plánu EÚ – Afrika*, záverov Rady EÚ o bezpečnosti a rozvoji, záverov Rady EÚ o súdržnosti politik v záujme rozvoja. Slovensko tiež prispelo ku zviditeľneniu svojej rozvojovej politiky prostredníctvom prezentácie o SlovakAid počas Európskych rozvojových dní v novembri 2007 v Lisabone.

Na spolufinancovanie rozvojových projektov slovenských subjektov schválených v rámci grantových kôl Európskej komisie boli zo strany SlovakAid v roku 2007 osobitne vyčlenené prostriedky vo výške päť miliónov korún. Napriek náročnému konkurenčnému prostrediu sa štyrom slovenským mimovládnyh organizáciám podarilo v grantových kolách EK uspieť a ich projekty boli spolufinancované z prostriedkov SlovakAid v celkovej sume 1,4 mil. Sk.

Objem finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre MZV SR určených na poskytovanie bilaterálnej rozvojovej pomoci v ostatnom období stagnuje. V rokoch 2003 – 2006 bolo každoroč-

Mongolsko je jednou z cieľových krajín slovenskej rozvojovej pomoci

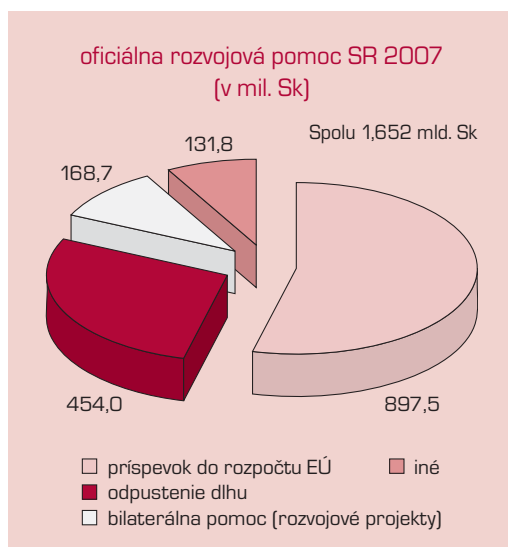
ne vyčlenených 160 000 tis. Sk, v roku 2007 objem finančných prostriedkov stúpol na 168 744 tis. Sk a v roku 2008 opäť klesol na 165 976 tis. Sk. SlovakAid preto aj v roku 2007 hľadal nové formy spolupráce s tradičnými donormi pre realizáciu väčšieho počtu rozvojových projektov z mimorozpočtových zdrojov SR. V doterajších rozvojových aktivitách sa osvedčila priama spolupráca na trojstranných projektoch s EK a s donorskými krajinami [Kanada, Rakúsko]. V predchádzajúcom období viaceré európske krajiny – predovšetkým Francúzsko, Holandsko, Írsko, Luxembursko a Nórsko – prejavili záujem o túto formu spolupráce.

V súčasnosti je najvýraznejším prejavom medzinárodnej rozvojovej spolupráce *Memorandum o porozumení medzi MZV SR a Rakúskou rozvojovou agentúrou (ADA)*, ktoré zakladá možnosť tri-laterálnej spolupráce na obdobie 2006 – 2008. S príspevom ADA spoločne financujeme tri rozvojové projekty (v Srbsku a Keni).

humanitárna pomoc

Prvýkrát v histórii Slovenska bol v roku 2007 v rámci rozpočtu MZV SR vytvorený samostatný fond na poskytovanie urgentnej humanitárnej pomoci. Na tento účel boli vyčlenené finančné prostriedky vo výške 10 miliónov Sk. Slovenská republika v priebehu roku 2007 poskytla humanitárnu pomoc obyvateľstvu v štyroch postihnutých krajinách v celkovom objeme 19,5 miliónov Sk. Naša humanitárna pomoc smerovala do Bangladéšu, Kirgizska, Moldavska a Peru. ■

Viac na:
www.slovakaid.sk (ODA SR)

záujmy Slovenskej republiky v efektívnej Európskej únii

Vstup Slovenska do Európskej únie 1. mája 2004 mal pre našu krajinu zásadný význam a po štyroch rokoch členstva môžeme konštatovať, že priniesol slovenskej domácej a zahraničnej politike silný pozitívny impulz. Priorita počas prístupového procesu – členstvo v EÚ ako zakotvenie Slovenska v demokratickom, bezpečnom a prosperujúcom prostredí – sa dovršuje a doznieva aj v rokoch bezprostredne nasledujúcich po pristúpení, a to v podobe dvoch hlavných cieľov:

- vstupu do schengenskej zóny, ktorá odstránením kontrol na vnútorných hraniciach zabezpečí slobodu pohybu pre našich občanov po celej únii, a
- vstupu do eurozóny, ktorá na Slovensku vytvorí stabilné a bezpečné menové prostredie a zníži transakčné náklady pre ekonomickú činnosť v rámci medzinárodného prostredia.

Prvý cieľ sa v roku 2007 podarilo splniť, druhý sa úspešne naplňa so zámerom završiť úsilie v roku 2009. Ďalšou prioritnou otázkou európskej dimenzie zahraničnej politiky SR je reforma inštitucionálneho rámca EÚ, ktorej výsledkom by malo byť zefektívnenie činnosti, demokratizácia a priblíženie európskych inštitúcií občanovi. Hlavným obsahom naplňania našich priorít vo vzťahu k EÚ bude vnímanie Únie ako priestoru s hodnotami solidarity, slobody, demokracie, právneho štátu, rešpektovania ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám a ľudskej dôstojnosti.

Tento priestor sa EÚ snaží rozširovať aj prostredníctvom Európskej politiky susedstva (ENP), na tvorbe a implementácii ktorej sa Slovensko aktívne podieľa. Na európskych fórach ako predsednícka krajina Vyšehradskej skupiny najskôr v januári 2007 predstavilo *Spoločné politické vyhlásenie krajín V4 k posilneniu ENP* a potom v marci 2007 prezentovalo spoločný dokument V4 obsahujúci konkrétnejšie predstavy krajín o realizácii politiky posilnenej ENP. V druhom polroku 2007 slovenské veľvyslanectvo v Minsku oficiálne zastupovalo záujmy EÚ v Bielorusku prostredníctvom prestížnej funkcie miestneho predsedníctva EÚ v tretej krajine.

Postavenie SR v rámci rozhodovacích procesov je určované aj naším personálnym zastúpením v Únii a v roku 2007 pokračoval nárast počtu občanov SR zamestnaných v európskych inštitúciách. Európske fórum pre jadrovú energiu sa stalo prvou inštitúciou EÚ so sídlom v SR (spoločne s ČR).

Slovensko je aj vďaka svojmu členstvu v EÚ vnímané ako príklad dynamicky sa rozvíjajúceho nového štátu. Žiadny európsky štát dnes nepresadí na medzinárodnej scéne svoje záujmy samostatne. Práve z podstaty EÚ – nevyhnutnosti hľadania spoločných riešení pre všetkých 27 členských štátov – môže SR účinnejšie ako kedykoľvek predtým presadzovať záujem občanov a poskytovať im slobodu i bezpečnosť. ■

Po odmietnutí Zmluvy o ústave pre Európu v referende vo Francúzsku a v Holandsku v roku 2005 sa lídri Európskej únie dohodli na zvolaní medzivládnej konferencie, ktorá vypracovala text novej, reformnej zmluvy. *Lisabonská zmluva* je výsledkom rokovaní členských štátov v rámci medzivládnej konferencie EÚ v období medzi 23. júlom 2007 až 18. októbrom 2007. Slávnostne bola podpísaná 13. decembra 2007 v Lisabone.

Lisabonská zmluva mení a dopĺňa zakladajúce zmluvy – Zmluvu o Európskej únii (*Maastrichtská zmluva*, platná od roku 1993) a Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva (*Rímska zmluva*, platná od roku 1958). Z formálneho hľadiska zmluva nenahrádza v súčasnosti existujúce zmluvy – tie ostávajú naďalej v platnosti.

Robert Fico a Ján Kubiš podpísali Lisabonskú zmluvu v decembri v Lisabone

nová a lepšia EÚ

Lisabonská zmluva z obsahu ústavnej zmluvy prebrala balíček inštitucionálnych zmien, ktorých výsledkom bude efektívnejšie, demokratickejšie a prehľadnejšie fungovanie Európskej únie v porovnaní so súčasným stavom platným podľa Zmluvy z Nice (z roku 2001). Medzi najvýznamnejšie zmeny, ktoré Lisabonská zmluva prináša, patrí, že:

- EÚ nadobudne jednu právnu subjektivitu;
- trojpilierová štruktúra bude zrušená, pričom Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika (SZBP) si zachová špecifické postavenie;
- Charta základných práv EÚ sa stane právne záväznou;
- Európska rada a Európska centrálna banka sa stanú inštitúciami Európskej únie;
- Európska rada bude mať stáleho predsedu voleného na obdobie dva a pol roka, ktorý bude zastupovať EÚ navonok a bude predsedáť zasadaniam Európskej rady;
- od roku 2014 sa počet komisárov Európskej komisie zmenší z 27 na dve tretiny počtu člen-

ských štátov (vrátane predsedu Komisie a Vysokého predstaviteľa EÚ pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku);

- predseda Európskej komisie bude volený Európskym parlamentom na obdobie 5 rokov;
- vznikne funkcia Vysokého predstaviteľa EÚ pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, ktorý bude zároveň podpredsedom Európskej komisie a bude predsedáť pravidelným rokovaniam ministrov zahraničných vecí;
- Európsky parlament sa bude zaoberať väčším počtom legislatívnych oblastí a počet jeho členov sa oproti súčasnému počtu 785 zníži na 751 (vrátane predsedu);
- zavedie sa „doložka vystúpenia“ (exit clause), ktorá ustanoví opustenie EÚ členským štátom riadnym spôsobom;
- sprehľadní sa rozdelenie právomocí medzi EÚ a členskými štátmi.

Podmienkou nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy je jej ratifikácia všetkými 27 členskými krajinami EÚ. Cieľom bolo, aby zmluva nadobudla platnosť 1. januára 2009, najneskôr však pred voľbami do Európskeho parlamentu v júni 2009. Ak sa tak nestane, vstúpi do platnosti prvým dňom mesiaca nasledujúceho po vykonaní tohto úkonu posledným signatárskym štátom.

aj náš úspech

Prijatie *Lisabonskej zmluvy* a jej predloženie na ratifikáciu členským štátom je aj úspechom slovenskej zahraničnej služby. Slovenská republika zohrala aktívnu úlohu pri príprave medzivládnej konferencie i v jej priebehu. Pri rokovaníach na bilaterálnej i multilaterálnej úrovni v rámci V4 i mimo nej sme partnerom tlmočili náš záujem ukončiť medzivládnu konferenciu včas a predložiť *Lisabonskú zmluvu* na podpis a ratifikáciu ešte v roku 2007 bez predlžovania diskusií o otváraní balíčka inštitucionálnych zmien prevzatých z ústavnej zmluvy, ktoré veľkou väčšinou schválila Národná rada SR. Slovenská republika sa zasadzovala na všetkých úrovniach za konštruktívne rokovania medzivládnej konferencie tak, aby sa EÚ mohla čím skôr sústrediť na riešenie viditeľnejších a citlivejších problémov našich občanov, ako len predlžovať diskusie o inštitucionálnej reforme.

Slovensko je relatívne malý členský štát Únie, ktorý svoje záujmy môže presadzovať efektívne predovšetkým pri hľadaní partnerov a spojencov medzi ostatnými členskými štátmi. *Lisabonská zmluva* nám v tomto smere ponúka nové možnosti a nástroje, medzi ktoré patrí napríklad možnosť národných parlamentov priamo kontrolovať súlad legislatívnych návrhov Európskej komisie s dodržiavaním princípu subsidiarity. ■

Viac na:
www.mzv.sk/europa.eu/lisbon_treaty/index_sk.htm (EÚ),
consilium.europa.eu/cms3_fo/showPage.asp?id=1296&lang=sk (Rada EÚ)

Schengenský priestor založila *Schengenská dohoda* z roku 1985 s cieľom uľahčiť pohyb osôb, tovaru a služieb naprieč Európou zrušením systematických hraničných kontrol. Dohodu ku koncu roka 2007 uplatňovalo 24 štátov. Zrušenie vnútorných hraničných kontrol muselo byť logicky spojené so sprísnením vonkajších hraničných kontrol s cieľom zamedziť vstupu nežiadúcich osôb do spoločného priestoru. Voľne sa v zóne bez hraničných kontrol môžu pohybovať občania členských štátov EÚ a „Schengenu“, rovnako ako cudzinci, ktorí na vstup do a pobyt v nej splnili príslušné podmienky. Slovensko svoje úsilie o členstvo v schengenskom priestore úspešne zavŕšilo v decembri 2007 (zrušenie kontrol na pozemných komunikáciách) a v marci 2008 (zrušenie kontrol na letiskách).

čo tomu predchádzalo?

Slovenská republika musela pred vstupom do schengenského priestoru splniť náročné kritériá, ktoré sa týkali ochrany pozemnej hranice, letísk, ochrany osobných údajov, policajnej spolupráce, vízovej agendy a pripravenosti na zaradenie do Schengenského informačného systému a ďalších systémov na výmenu informácií. Prípravný proces pozostával z viacerých paralelných dimenzií. Za tie najdôležitejšie možno označiť úpravu legislatívy, stavebné a rekonštrukčné práce, vybudovanie národného vízového informačného systému a odbornú prípravu personálu.

Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky v rámci stavebných a rekonštrukčných prác postupne vyhodnocovalo konzulárne oddelenia zastupiteľských úradov a podľa potreby pristupovalo k ich dobudovaniu, respektíve ich prestavbe. Aby priestory spĺňali bezpečnostné kritériá v súlade s najlepšou praxou pre vízovú oblasť (napr. inštalácia bezpečnostných kamier), MZV SR v roku 2006 preinvestovalo 3 713 377 Sk na 12 zastupiteľských úradoch a 4 615 053 Sk v roku 2007 na 14 zastupiteľských úradoch alebo generálnych konzulátoch. Išlo najmä o stavebné úpravy vnútorných a vonkajších priestorov.

V roku 2007 postupne prebiehalo aj budovanie národného vízového informačného systému (N-VIS) a jeho postupná inštalácia na všetky konzulárne oddelenia zastupiteľských úradov Slovenskej republiky. Systém N-VIS podstatným spôsobom zmenil vydávanie víz: zaviedol lepšiu ochranu dát vrátane ochrany osobných údajov o vízových žiadateľoch a viacúrovňový systém prístupových práv. Súčasťou zavedenia nového programového systému bola aj modernizácia softwarovej a hardwarovej výbavy jednotlivých úradov. Išlo o nákup počítačov, tlačiarň a zaria-

dení na snímanie biometrických údajov či skenovanie dokladov.

Vstupu do schengenského priestoru Ministerstvo zahraničných vecí SR prispôbilo aj tzv. predvýjazdovú prípravu pracovníkov poverených vykonávaním konzulárnej a vízovej agendy. Dnes pozostáva z trojtýždňového intenzívneho školenia zameraného najmä na praktické používanie programu N-VIS a odhaľovanie falošných a pozmenených dokladov.

schengen znamená, že...

Z nášho členstva v Schengene majú úžitok dve základné skupiny osôb. Tou prvou sú občania SR a ostatných členských krajín Schengenu, ktorým zabezpečuje právo na voľný pohyb vo vnútri priestoru bez systematických kontrol na „vnútorných“ hraniciach. Druhou skupinou sú občania tretích krajín, ktorí sa tiež môžu voľne pohybovať v rámci celého schengenského priestoru, a to na základe schengenského víza, prípadne iného na to určeného dokladu (napr. povolenie na pobyt v jednom z členských štátov Schengenu). Vstup a následný čas pobytu cudzinca podliehajúceho vízovej povinnosti môže byť až 90 dní v rámci 180 dní v celom schengenskom priestore. Čas pobytu bezvízového cudzinca môže byť tiež 90 dní v rámci 180 dní. ■

- členské štáty Schengenu
- štáty EÚ, ktoré nezrušili kontroly na hraniciach
- štáty usilujúce sa o vstup do Schengenu neskôr
- nečlenské krajiny EÚ

Viac na:
www.minv.sk/?schengen-1 (MV SR),
ec.europa.eu/youreurope/nav/sk/citizens/living/schengen/index.html (EK)

Európska politika susedstva (*European Neighbourhood Policy* – ENP) patrí medzi základné priority zahraničnej politiky EÚ. Jej cieľom je integrácia partnerských krajín ENP z východnej Európy a Stredomoria do spoločného priestoru slobody, bezpečnosti a prosperity. Z hľadiska SR predstavuje ENP predovšetkým príležitosť premietnuť susedskú synergiu do harmonizácie sociálnych, politických a hospodárskych systémov okolitých štátov s EÚ. Slovensko najväčší dôraz prirodzene kladie na rozvoj vzťahov so svojimi východoeurópskymi partnermi. Najvýraznejšie sa úsilie SR prejavilo vo vzťahu k Ukrajine, ktorá je geograficky najväčším susedom a ďalej k Bielorusku, Moldavsku a Rusku. V kontexte členstva SR v EÚ pokračoval aj dialóg s krajinami južného Kaukazu. SR sa na rôznych fórach (BR OSN, EÚ, NATO) aktívne angažovala v procese riešenia zmrazených konfliktov v južnom Kaukaze a pokračovala aj v aktívnej podpore tvorby a implementácie európskej politiky voči krajinám Strednej Ázie.

„slovenská“ východná dimenzia

ENP v roku 2007 nabrala na dynamike aj vďaka nemeckému predsedníctvu v EÚ. K tomuto pozitívnemu trendu prispela aj SR, ktorá ako predsedajúca krajina V4 iniciovala aktivity na posilnenie východnej dimenzie ENP. V mene V4 už na januárovom rokovaní Rady pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy (GAERC) v januári 2007 minister zahraničných vecí SR Ján Kubiš prezentoval *Spoločné politické vyhlásenie krajín V4 k posilneniu ENP* a následne počas neformálneho stretnutia ministrov zahraničných vecí členských krajín EÚ v nemeckých Brémach v marci 2007 prezentoval spoločný dokument V4 obsahujúci konkrétnejšie predstavy krajín V4 o realizácii politiky posilnenej ENP.

V4 zdôraznila potrebu prehĺbenia bilaterálnej spolupráce súčasne s posilnením regionálneho prístupu. Významným faktorom by mala byť široká sektorálna spolupráca, pričom by mali byť vytvorené efektívne mechanizmy na pravidelné vyhodnocovanie pokroku. Záujmom krajín V4 je vytvoriť inštitucionálny rámec spolupráce s menovaním špeciálneho koordinátora a vytvorením primeraných pracovných formátov.

Krajiny V4 uskutočnili mnohé rokovania a konzultácie na rôznych úrovniach a v rôznych formátoch (V4 + B3, V4 + partnerská krajina, ale aj V4 + SE + partnerská krajina), ktorých výsledkom bolo predloženie dokumentu *ENP a východné susedstvo – čas konať (ENP and Eastern Neighbourhood – Time to Act)* počas českého predsedníctva V4. Završením tohto procesu bolo predloženie poľsko-švédskemu návrhu *Východného partnerstva* na májovom zasadnutí GAERC v roku 2008, do ktorého boli premietnuté myšlienky a návrhy V4, ktoré sa dlhodobo usilovali o presadenie posilnenej spolupráce EÚ s jej východnými partnermi zaradenými v ENP. V júni 2008 Európska rada schválila svoje závery k Východnému partnerstvu, čím sa završila prvá fáza prehlbovania spolupráce EÚ s týmto regiónom.

V kontexte agendy ENP sú pre Slovensko prioritné vzťahy najmä s Ukrajinou, Moldavskom, Gruzínskom a perspektívne aj s Bieloruskom, ktorého zaradenie do ENP je podmienené rešpektovaním demokratických hodnôt a právneho štátu.

bielorusko

SR aktívne presadzovala politiku EÚ voči Bielorusku najmä prostredníctvom nášho veľvyslanectva v Minsku, ktoré v priebehu druhého polroka 2007 ako prvé v histórii slovenskej diplomatickej služby od vstupu do EÚ vykonávalo funkciu miestneho predsedníctva EÚ v tretej krajine.

Lubomír Rehák,
vedúci zastupiteľského
úradu v Minsku

bielorusi si vyberajú hrozienka z koláča

▪ Ako ste prijali rozhodnutie EÚ zveriť miestne predsedníctvo v Bielorusku práve slovenskému veľvyslanectvu?

Ak v krajine nie je veľvyslanectvo aktuálneho, alebo nasledujúceho predsedníctva EÚ, podľa kľúča odsúhlaseného Generálnym sekretariátom Rady EÚ preberá jeho funkcie jedno z prítomných veľvyslanectiev. V prípade portugalského predsedníctva v Rade EÚ, úlohu zastúpiť portugalských partnerov v Bielorusku tak prevzalo Slovensko a jeho veľvyslanectvo v Minsku. Je

pozitívne, že sa tak stalo v krajine, ktorá patrí medzi priority zahraničnej politiky SR a vo vzťahu ku ktorej máme expertné zázemie. Rozhodnutie som prijal ako veľkú výzvu. Išlo nielen o prvú skúsenosť Slovenska s miestnymi predsedníctvami EÚ, ale aj o veľmi zodpovednú funkciu v krajine, ktorá je v európskom priestore zatiaľ nelichotivo exkluzívna. K príprave na predsedníctvo som pristúpil ihneď po nástupe do Minska v máji 2006. Už od júla 2006 som celý rok asistoval nemeckému miestnemu predsedníctvu, a to v podmienkach nekompletnej Trojky EÚ, keďže Delegácia EK ešte nebola otvorená. Dobrou zhodou náhod a výhodou bola aj moja znalosť portugalčiny a špecializácia na Portu-

ZÚ prezentoval pozície EÚ bieloruským orgánom, koordinoval spoluprácu a kontakty EÚ s bieloruskými regiónmi a spolupracoval s demokratickými silami krajiny a ďalšími časťami bieloruskej spoločnosti. Na druhej strane tiež formuloval a koordinoval prípravu základných materiálov a pozícií EÚ voči Bielorusku.

Podľa hodnotení partnerov SR miestne predsedníctvo v Bielorusku zvládla úspešne. Dokázala tak svoju odbornú pripravenosť na riadiace funkcie EÚ a schopnosť efektívne zastupovať Úniu. Potvrdilo sa, že SR je vnímaná ako relevantný aktér Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky EÚ s významnou odbornou expertízou a skúsenosťami vo vzťahu k Bielorusku, ale aj v širšom postsovietskom priestore.

moldavsko

SR aktívne podporovala plnenie *Akčného plánu spolupráce Moldavska s EÚ na roky 2005 – 2007* prostredníctvom expertných rokovaní, ako aj ambície Moldavska o dosiahnutie vyššej úrovne spolupráce s EÚ. Na medzinárodných fórach (OSN, OBSE, EÚ) sa SR naďalej zasadzovala za územnú integritu a suverenitu Moldavska a o mierové riešenie podnesterského konfliktu presadzované moldavskou vládou.

rusko

Stratégia budovania vzťahov SR s Ruskom zohľadňuje národné záujmy SR a jej ambíciu prispieť k prehĺbovaniu širokospektrálneho dialógu EÚ s Ruskom. Kľúčovými parametrami vzťahov s RF je pragmatický dialóg na pozadí priateľských a korektných vzťahov. Základným a dlhodobým cieľom SR vo vzťahu k RF bolo a je zabezpečenie našich ekonomických záujmov a v maximálne možnej miere podpora a participácia na perspektívnom

energetickom partnerstve medzi EÚ a RF, keďže SR zohráva dôležitú úlohu najmä v oblasti tranzitu energonosičov z Ruska do Európy. RF je strategickým partnerom tiež v boji proti novým hrozbám, akými sú terorizmus, znečisťovanie životného prostredia, medzinárodný organizovaný zločin a nelegálna migrácia. SR v roku 2007 v rámci uvedených aktivít podporovala začatie rokovaní o novej *Dohode o spolupráci a partnerstve medzi EÚ a Ruskom*.

ukrajina

SR v kontexte ENP jednoznačne podporuje dialóg medzi Ukrajinou a EÚ a proeurópske smerovanie Ukrajiny. Jedným z konkrétnych príkladov podpory je aj pomoc SR pri implementácii *Akčného plánu EÚ – Ukrajina*. Plán aktivít na rok 2007, ktoré sú zamerané na technickú pomoc pri modernizácii krajiny a štátnej správy, bol podpísaný počas návštevy predsedu vlády SR R. Fica na Ukrajine vo februári 2007.

Na zasadnutí GA-ERC v januári 2007 bol schválený mandát Európskej komisie na rokovanie o novej „posilnenej dohode“ medzi EÚ a Ukrajinou a aj zásluhou SR sa do záverov GAERC-u dostal text, ktorý okrem iného hovorí, že EÚ uznáva európske aspirácie Ukrajiny. ■

Ukrajinský prezident Viktor Juščenko na oficiálnej návšteve SR v novembri

Viac na:
ec.europa.eu/world/enp/index_en.htm (EK)

galsko, ktorá sa mi zišla pri neformálnej komunikácii s portugalským predsedníctvom. Samozrejme, za úspechom predsedníctva stojí okrem zamestnancov ZÚ v Minsku aj doplňujúca činnosť a účinná podpora bratislavského ústredia, Stáleho zastúpenia SR pri EÚ v Bruseli a ďalších diplomatických misií SR v zahraničí.

■ **V čom konkrétne spočíva prínos nášho predsedníctva pre budúce vzťahy EÚ a Bieloruska v kontexte ENP?**

Práve počas nášho predsedníctva bol dosiahnutý zásadný súhlas bieloruskej strany na otvorenie Delegácie EK v Minsku. Priame zastúpenie EK v Minsku vytvára predpoklady pre širšie zapojenie Bieloruska do

Európskej susedskej politiky. Ako súčasť miestnej Trojky EÚ sme v Minsku a krajských centrách prezentovali materiál Európskej komisie *Čo môže EÚ dať Bielorusku*, v ktorom je v prístupnej forme opísané, čo môže Bielorusko získať spolupracou s EÚ a čo preto musí urobiť. Žiaľ, zatiaľ bieloruské vedenie pristupuje k ENP metódou vyberania hrozieň z koláča. Napríklad, vízová liberalizácia by sa hodila, ale v otázke demokratizácie krajiny a rešpektu k ľudským a občianskym právam Bielorusov vládne výrazná neochota a odpor. Pritom je zjavné, že pre Európu ide o spojené nádoby a elementárne hodnoty našej civilizácie nemôžu európski partneri pri pokusoch o spoluprácu ignorovať. ■

Vybudovaný systém koordinácie európskych záležitostí na národnej úrovni sa osvedčil a vytvoril všetky predpoklady pre úspešné a plnohodnotné zastúpenie SR na všetkých úrovniach rozhodovacích procesov v EÚ. Dôležité miesto v tomto systéme z hľadiska medzirezortnej koordinácie, ako aj zabezpečenia koherentného postupu všetkých ústredných orgánov štátnej správy, zastávalo MZV SR. Medzi oblasti nášho prednostného záujmu v EÚ popri plnoprávnom začlenení Slovenska do schengenského systému v uplynulom roku patrili vstup SR do eurozóny, voľný pohyb pracovníkov, migrácia, energetika a klimatické zmeny, revízia rozpočtu EÚ a lisabonská stratégia.

vstup SR do eurozóny

Prioritou vlády SR bolo vytvoriť čo najpriaznivejšie ekonomické prostredie pre úspešné, transparentné a udržateľné plnenie maastrichtských kritérií, ktoré boli predpokladom pre vstup našej krajiny do eurozóny. Na základe rozhodnutia Rady EÚ sa SR stane 1. januára 2009 šestnástou krajinou, ktorá prijme spoločnú menu euro. Konverzný kurz Rada EÚ stanovila na 30,1260 SKK/EUR.

V uplynulom roku zohrávalo MZV SR koordinačnú úlohu v procese úspešného začlenenia SR do

eurozóny a zabezpečovalo komunikáciu s európskymi inštitúciami a členskými krajinami EÚ. V auguste 2007 MZV SR predložilo na rokovanie vlády SR *Akčný plán intenzifikácie konzultácií s inštitúciami EÚ a vybranými členskými krajinami EÚ* s cieľom prispieť k zavedeniu eura v SR v plánovanom termíne. *Akčný plán*, ktorý vláda schválila, obsahoval návrh rozpisu aktivít predstaviteľov SR a navrhol vytvorenie

expertnej skupiny MF SR a NBS, ktorá vypracovala argumentáciu na najčastejšie otázky Európskej komisie, Európskej centrálnej banky a členských krajín EÚ týkajúce sa pripravenosti SR na vstup do eurozóny. Na základe *Akčného plánu* sa zintenzívnili v druhej polovici roku 2007 konzultácie s európskymi inštitúciami, a to od najvyššej politickej úrovne až po expertnú.

voľný pohyb pracovníkov síl

V uplynulom roku MZV SR zvýšilo diplomatické úsilie s cieľom zrušiť uplatňovanie prechodných opatrení zo strany všetkých členských štátov EÚ. Spoločnou snahou s ďalšími krajinami sa nám podarilo dosiahnuť zrušenie prechodných opatrení na voľný pohyb pracovníkov v Holandsku a Luxembursku. Voči občanom SR prechodné opatrenia naďalej uplatňujú Belgicko, Dánsko, Nemecko a Rakúsko.

migrácia

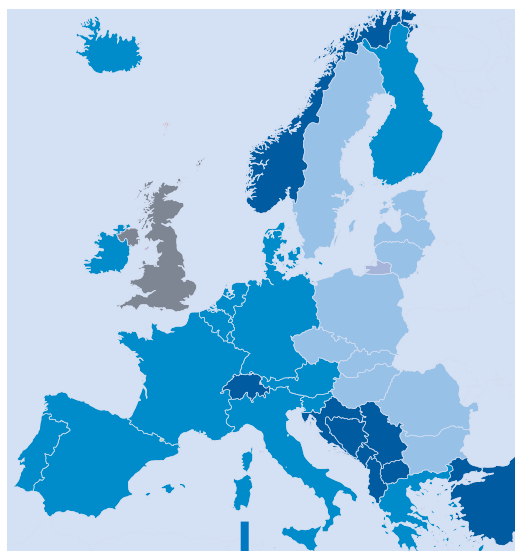
Ministerstvo zahraničných vecí SR vzhľadom na svoje postavenie plní úlohu koordinačného orgánu v oblasti migrácie. V súlade so záujmami SR sa MZV, v úzkej súčinnosti s ďalšími zainteresovanými orgánmi (MV SR, MPSVR SR), v uplynulom roku úspešne zasadilo za rozšírenie tzv. globálneho prístupu k migrácii aj na regióny východnej a juhovýchodnej Európy, ktoré susedia s EÚ. V praxi toto rozhodnutie znamená upriamenie pozornosti EÚ aj na tie regióny, ktoré sú pre nás kľúčové (západný Balkán, Ukrajina, Moldavsko). MZV SR zabezpečilo aktívnu účasť SR aj na dvoch najvýznamnejších podujatiach z pohľadu migrácie v minulom roku – prvého zasadnutia Globálneho fóra pre migráciu a rozvoj (Brusel, júl 2007) a historicky prvej ministerskej konferencie EUROMED (Euro-stredozemské partnerstvo) o migrácii (Algarve, november 2007). V spolupráci s Úradom Medzinárodnej organizácie pre migráciu zorganizovalo MZV SR v apríli 2007 medzinárodnú konferenciu o migrácii a rozvoji za účasti generálneho tajomníka organizácie Brunsona McKinleya.

revízia rozpočtu EÚ

Ministerstvo financií SR v spolupráci s Ministerstvom zahraničných vecí SR pripravilo materiál *Návrh východísk Slovenskej republiky k revízii rozpočtu EÚ 2008/2009*, ktorý vláda SR schválila dňa 5. decembra 2007. Cieľom materiálu je pripraviť zjednotenie pozícií SR v rámci rôznych formálnych a neformálnych konzultácií a rokovaní k danej problematike.

Pri revízii rozpočtu budeme presadzovať, aby rozpočet čo najlepšie odrážal politické priority EÚ, ako aj záujmy SR, reagoval na spoločné výzvy a vyvážené zohľadňoval princípy subsidiarity, proporcionality, solidarity a pridanej hodnoty výdavkov pre celú EÚ. Medzi dôležité princípy, ktoré budeme sledovať, patria prehľadnosť a jednoduchosť štruktúry rozpočtu, efektívnosť, hospodárnosť a účelovosť vynakladania prostriedkov, spravodlivosť a zjednodušenie čerpania európskych prostriedkov. ■

eurozóna

- členské štáty EÚ, ktoré prijali euro
- členské štáty EÚ s osobitým postavením
- členské štáty EÚ, pre ktoré platí výnimka
- nečlenské krajiny EÚ

Zvyšovanie zastúpenia Slovenska v inštitúciách Európskej únie prispieva k posilneniu našej pozície ako členského štátu EÚ. Ide nielen o reprezentatívnosť zastúpenia, ale tiež o možnosť reálneho vplyvu, včasnej informovanosti a spätnej väzby, čo v konečnom dôsledku prispieva k presadzovaniu národných záujmov SR na pôde EÚ.

Koordináciou aktivít v oblasti personálnej politiky vo vzťahu k inštitúciám EÚ sa zaoberajú najmä Úrad vlády SR a MZV. V spolupráci so Stálym zastúpením SR pri EÚ v Bruseli koordinujú komunikáciu jednotlivých rezortov s Bruselom a realizujú rôzne aktivity smerujúce k príprave slovenských občanov na prácu v európskych inštitúciách.

brusel je slovenskejší

Vývoj v roku 2007 v tejto oblasti možno charakterizovať ako úspešný. Svoje zastúpenie sme posilnili nielen z hľadiska absolútnych počtov, ale stále viac našich zástupcov pôsobí na najzaujímavejších a najvýznamnejších postoch stredného a vyššieho manažmentu Európskej komisie (EK). Medzi najvýraznejšie úspechy možno preto zaradiť fakt, že od júla 2007 má SR prvého zástupcu na úrovni A15, kde na poste zástupcu riaditeľa DG REGIO (Generálne riaditeľstvo pre regionálnu politiku) pôsobí Slovenka Katarína Mathernová.

Celkový počet slovenských občanov pôsobiacich v inštitúciách EÚ na rôznych postoch predstavoval ku koncu roka 2007 asi 600 osôb. Z nich 264 pôsobilo v Európskej komisii, z čoho 190 pracovalo v EK na základe kontraktu na dobu neurčitú. SR má spolu s ďalšími novými členskými štátmi EÚ právo v rámci 7-ročného prechodného obdobia (do roku 2010) na prednostné obsadzovanie postov v rámci Európskej komisie. Slovensko má počas tohto obdobia možnosť obsadiť 279 stálych postov. Tendencia naplňovania kvóty je pre Slovensko pozitívna. Ku koncu roka 2007 sme dosiahli úroveň 68% naplnenia „minimálneho cieľa“, pričom medziročný nárast je veľmi stabilný, v priemere o 56 osôb ročne. Pri tomto trende by sme mali stanovený cieľ do roku 2010 nielen dosiahnuť, ale aj prekročiť.

slováci vo vedení

Absolútny počet postov však nie je jediným ukazovateľom. Dôležitejšia je úroveň zastúpenia, t. j. štruktúrovanie podľa jednotlivých úrovní. Naším dlhodobým cieľom je posilňovať naše zastúpenie najmä na postoch stredného a vyššieho manažmentu. Títo úradníci podstatnou mierou posilňujú kredit domovskej krajiny a na generálnych riaditeľstvách, v ktorých sú Slováci na najvyšších postoch, je aj viac Slovákov na postoch nižšej úrovne. Napríklad na DG REGIO pracuje až 16 Slovákov.

Na úrovni vyššieho manažmentu (DDG – zástupca generálneho riaditeľa) bol cieľ stanovený na 12 postov pre EÚ12, t. j. jeden post pre jednu novú členskú krajinu. Doteraz bolo obsadených 9 pozícií DDG, avšak len zo šiestich nových členských krajín. Slovenská republika svoju kvótu už naplnila, neznamená to však, že sa nemôžeme uchádzať o ďalšie posty.

Na pozíciách riaditeľov (DIR) Slovensko do konca roku 2007 obsadilo z troch kvótou stanovených pozícií jednu. V rámci stredného manažmentu (Head of Unit) bol cieľ stanovený na 189 miest, z toho je obsadených už 127 miest. Slovensko má doteraz obsadených iba 6 miest vedúcich oddelení (HoU), pričom kvóta je stanovená na 15 miest.

naplňovanie minimálneho cieľa stavu euroúradníkov (so zmluvou na dobu neurčitú) v EK za Slovenskú republiku

(december) ROK	celkový počet	minimálny cieľ do roku 2010	%
2004	21	279	7,53
2005	79	279	28,32
2006	126	279	45,16
2007	190	279	68,10

investícia do budúcnosti

Základom úspechu pri presadzovaní slovenských kandidátov na všetky úrovne postov je dlhodobá stratégia ich prípravy a vzdelávania. V tomto smere MZV SR okrem iných aktivít v roku 2008 participuje na realizácii národného projektu financovaného z prostriedkov Európskeho sociálneho fondu *Odborná príprava záujemcov o prácu vo verejnej správe*. V roku 2008 MZV SR vydalo tiež príručku pre uchádzačov o zamestnanie v inštitúciách EÚ *Slováci v inštitúciách EÚ – prax a skúsenosti*. Vydanie uvedenej praktickej príručky je súčasťou komplexného prístupu MZV SR v rámci personálnej politiky SR vo vzťahu k EÚ, cieľom ktorej je dlhodobé posilňovanie zastúpenia SR v inštitúciách EÚ a v konečnom dôsledku posilňovanie postavenia SR ako členskej krajiny EÚ. ■

celkové zastúpenie slovenských občanov v EK

(december) ROK	celkový počet	z toho:			
		žien	%	mužov	%
2004	64	45	70,31	19	29,69
2005	128	89	69,53	39	30,47
2006	177	124	70,06	53	29,94
2007	264	174	65,91	90	34,09

služba občanom a Slovensko otvorené svetu

Jednou z oblastí práce MZV SR a siete zastupiteľských úradov SR, ktorá sa bezprostredne týka verejnosti, je konzulárna služba a ochrana záujmov slovenských občanov v cudzine. MZV si v tejto oblasti stanovilo nasledovné priority:

- Dbieť o oprávnené potreby rastúceho počtu občanov SR, ktorí sa nachádzajú, žijú a pracujú za našimi hranicami, chrániť ich práva a záujmy a zabezpečovať konzulárnu pomoc všetkým, ktorí sa v zahraničí ocitli v núdzi (v krajinách, kde SR nemá svoje efektívne diplomatické zastúpenie, konzulárna služba úzko spolupracuje pri plnení svojich záväzkov s ostatnými členskými štátmi EÚ);
- zlepšiť komunikáciu s verejnosťou a zvýšiť jej informovanosť o konzulárnych službách;
- posilňovať európsku konzulárnu spoluprácu;
- liberalizovať vízový režim s niektorými krajinami a uzatvárať dvojstranné konzulárne dohovory;
- zabezpečiť kvalitný a primerane vyškolený personál na ZÚ SR.

Súčasťou diplomacie je aj komunikácia s verejnosťou ostatných krajín. K najlepším prostriedkom schopným prekonať geografickú vzdialenosť a politické hranice patrí kultúra a umenie. Cieľom a prioritou kultúrnej diplomacie je prostredníctvom Slovenských inštitútov a zastupiteľských úradov ukázať Slovensko ako krajinu s bohatými kultúrnymi a umeleckými tradíciami, ako aj modernou tvorbou schopnou prispieť k multikultúrnej dimenzii sveta svojím vlastným originálnym dielom. Obraz Slovenska vo svete sa za posledné roky

zmenil k lepšiemu a dnes už okrem politických špičiek aj široká zahraničná verejnosť vie o Slovensku aspoň základné informácie. Po úspešnom završení integračného úsilia bude však nevyhnutné v aktívnom predvstupovom prezentačnom trende nielen pokračovať, ale posunúť ho na kvalitatívne vyššiu úroveň.

Integrálnou súčasťou práce MZV SR je snaha utužovať vzťahy s tradičnými slovenskými komunitami vo svete a so združeniami občanov SR, ktorí do zahraničia vycestovali krátkodobo alebo dlhodobo. Za týmto účelom MZV SR spolupracuje aj s Úradom pre Slovákov žijúcich v zahraničí. MZV monitoruje a prostredníctvom zastupiteľských úradov SR sa zaujíma o postavenie slovenských komunit v zahraničí v súlade s medzinárodnoprávnymi záväzkami krajín v oblasti ochrany práv národnostných menšín a ochrany ľudských práv. So svojimi rezortnými partnermi konzultuje otázky ich postavenia a ochrany ich práv v rámci bilaterálnych rokovaní alebo rokovaní dvojstranných medzivládnych komisií (slovensko-maďarská a slovensko-ukrajinská komisia). MZV SR krajanom poskytuje aj kompletne konzulárne služby.

Naše brány sú však otvorené aj občanom SR doma. Odbornej, ale aj laickej verejnosti so záujmom o slovenskú diplomáciu a zahraničnú politiku je pripravený svoje služby poskytnúť diplomatický archív a knižnica MZV SR. Ministerstvo v blízkej budúcnosti plánuje otvoriť múzeum slovenskej diplomacie s cieľom zvýšiť povedomie a podnietiť hlbšiu diskusiu o minulosti i súčasnosti našej diplomacie. ■

Za jeden zo základných a trvalých zahraničnopolitických cieľov SR sa považuje zabezpečenie a poskytnutie pomoci slovenským občanom v zahraničí v prípade núdze, a tiež pri vybavovaní osobných záležitostí vo vzťahu k slovenským orgánom. Je to najhmatateľnejším dôkazom toho, že konečným adresátom zahraničnej politiky sú občania Slovenskej republiky.

čo sme v roku 2007 riešili v zahraničí:

- 413 úmrtí občanov SR,
- 469 vážnych zranení občanov SR,
- trestnú činnosť 2 140 občanov SR,
- vzatie do väzby 309 občanov SR,
- obmedzenie osobnej slobody 493 občanov SR,
- 171-krát sme poskytli pomoc pri ochrane práv maloletých,
- vykonali sme 32 947 legalizácií podpisov, kópií, prekladov,
- prijali sme 6 601 žiadostí o vystavenie rodných, sobášnych a úmrtných listov,
- 6 753 občanov nás požiadať o vystavenie nového cestovného pasu,
- vydali sme 96 775 víz na návštevu SR. ■

Objem služieb, ktoré MZV SR prostredníctvom veľvyslanectiev a generálnych konzulátov poskytuje slovenským občanom v zahraničí, narastá. Po vstupe SR do EÚ, NATO a do schengenského priestoru, po postupnom otváraní pracovného trhu EÚ a v dôsledku zlepšujúcej sa ekonomickej situácie obyvateľstva dochádza k rozmachu cestovania a pracovnej migrácie občanov SR.

Veľvyslanectvá a generálne konzuláty sú miestom prvého kontaktu na riešenie ich požiadaviek, mimoriadnych situácií a na získanie konzulárnych informácií.

Ďalšími prioritami konzulárnej služby sú otázky spojené so vstupom SR do schengenského priestoru, posilňovanie európskej konzulárnej spolupráce, uvoľnenie vízového režimu s niektorými krajinami, zlepšenie komunikácie ministerstva s verejnosťou, zvýšenie informovanosti verejnosti o konzulárnych službách a zabezpečovanie kvalitného a prime-

rane vyškoleného personálu na zastupiteľských úradoch SR.

riešime vaše problémy

V zahraničí podľa odhadov žije a pracuje cca 250 000 občanov Slovenska, a to predovšetkým v členských krajinách EÚ. Zastupiteľské úrady SR riešia množstvo prípadov súvisiacich s ich zamestnaním a poskytujú nevyhnutnú asistenciu pri problémoch s pobytom a s návratom domov.

Pri poskytovaní konzulárnej pomoci sa zdôrazňuje význam čl. 20 Zmluvy o založení ES. Uvádza sa v ňom, že každý občan EÚ na území tretej krajiny, v ktorej nie je diplomatické zastupiteľstvo členského štátu, ktorého je štátnym príslušníkom, má právo na ochranu zo strany diplomatických alebo konzulárnych úradov ktoréhokolvek členského štátu za rovnakých podmienok ako štátni príslušníci daného štátu.

konzulárna „hotline“

Vzhľadom na rôznorodosť poskytovaných informácií je jedným z dôležitých krokov MZV SR pre zlepšenie pomoci a služieb občanom a v zahraničí zabezpečiť 24-hodinovú dostupnosť MZV SR a zastupiteľských úradov SR z jedného centra. Za uvedeným účelom MZV SR vytvorilo projekt Strediska pomoci a služieb občanom (Hotline MZV SR).

Zriadenie strediska je v súlade s cieľom zvyšovania kvality poskytovaných služieb občanom,

Cieľom strediska, ktoré svoju činnosť začalo v júni 2008, je dosiahnuť spokojnosť občana pri riešení jeho požiadaviek prostredníctvom:

- jednotného štandardu postupov;
- vybavenia požiadavky z jedného miesta;
- nepretržitého 24-hodinového prístupu;
- ľahkej dostupnosti zo SR i zo zahraničia;
- jednoduchej a efektívnej komunikácie;
- vysokej kvality a rozsahu poskytovaných informácií;
- ľudského a ústretového prístupu. ■

dosiahnutím vyššej efektívnosti poskytovaných administratívnych a vecných služieb a modernizáciou štátnej správy. Snahou je aj zvýšiť informovanosť verejnosti o možnostiach ochrany a služieb zo strany MZV SR. Zriadenie strediska poskytne komplexnejší pohľad o dopyte po poskytovaných službách a kvalitatívne neporovnateľné prehľady a štatistiky. Taktiež bude možné konfrontovať spôsob a rýchlosť vybavenia požiadavky, resp. zlepšiť kvalitu komunikácie volajúceho občana vo vzťahu k MZV SR. ■

Subject: Postoupit: Poďakovanie
From: Igor Skocek <Igor.Skocek@mzv.sk>
Date: Wed, 5 Sep 2007 12:54:42 +0200
To: maria_hanusova@bukurest.mfa.sk, slovakembassy@b.astral.ro.sk

----- Postoupil do Igor Skocek/TLAC/MZV dne 05 09 2007 12:51 -----
"JazzWelt" <cjazz@nexta.sk> Komu informacie@foreign.gov.sk
Kopie
Predmet: Poďakovanie
04 09 2007 17:38

Vážené Ministerstvo zahraničných vecí, touto cestou by som chcel poďakovať pani konzulke v Rumunskej republike pani Hanusovej za profesionálne odvedenú prácu pri hľadaní autobusu našej cestovnej kancelárie. Myslím že pokiaľ všetci pracovníci vašich úradov budú odvídať takúto prácu, my občania a podnikatelia budeme hrdí na naše zastupiteľstvá v zahraničí. Ešte raz veľmi ďakujeme.

Rudolf Matejka
a CK JAZZWELT

Duma real - CK JazzWelt s.r.o.
ul. V Zingora 66
Martin 036 01
Tel. 00421 43 4222 372
Fax 00421 43 4304 013
Skype: jazzwelt
www.jazzwelt.sk

Na vonkajšej komunikácii MZV SR sa podieľa aj odbor archívu, dokumentácie a správy registratúry. Dôležitú časť jeho činnosti predstavujú služby, ktoré využívajú nielen zamestnanci ministerstva, ale využíva ich aj širšia verejnosť. Týka sa to archívu a knižnice, ku ktorým v blízkej budúcnosti pribudne aj stála expozícia dejín diplomacie na Slovensku.

diplomatický archív

Diplomatický archív už má za sebou niekoľkoročné obdobie svojho pôsobenia, v ktorom sa kryštalizovalo jeho inštitucionálne postavenie. Prvý krok prišiel v roku 1993, keď bol na základe schválenia Ministerstva vnútra SR zaradený ako archív osobitného významu do siete archívov SR.

V súčasnosti so svojimi archívnymi fondmi a zbierkami predstavuje bádateľsko-informačnú základňu pre samotné ministerstvo a jeho zamestnancov, ostatné orgány štátnej správy, aj pre každoročne rastúci počet záujemcov z radov širokej verejnosti. Na základe štúdia prameňov v bádateľni Diplomatického archívu už vzniklo viacero publikácií, diplomových a doktorských prác a archívne materiály z jeho depozitu boli prezentované na niekoľkých výstavách doma i v zahraničí.

Základom Diplomatického archívu sú archívne fondy pochádzajúce z činnosti siete zastupiteľských úradov SR v zahraničí. Spracované a sprístupnené sú zatiaľ dokumenty z obdobia rokov 1993 – 2000. V menšej miere sú sprístupnené dokumenty niektorých zastupiteľských úradov z obdobia Československa.

Dôležitými prameňmi sú archívne zbierky

- bilaterálnych medzinárodných zmlúv Československej republiky z rokov 1921 – 1992;
- bilaterálnych medzinárodných zmlúv Slovenskej republiky z rokov 1992 – 2008;
- multilaterálnych medzinárodných zmlúv Československej republiky z rokov 1918 – 1992;
- multilaterálnych medzinárodných zmlúv Slovenskej republiky z rokov 1993 – 2008;
- poverovacích a odvolávacích listín zahraničných titulárov akreditovaných v SR z rokov 1993 – 2008;
- poverovacích a odvolávacích listín titulárov SR akreditovaných v zahraničí z rokov 1993 – 2008;
- listín o uznaní SR a nadviazaní diplomatických stykov s jednotlivými štátmi z rokov 1992 – 2008.

Významným obohatením fondov Diplomatického archívu MZV SR boli delimitácia a vyhotovovanie kópií originálov dokumentov z bývalého archívu Federálneho ministerstva zahraničných vecí v Prahe. Výsledkom rokovaní o jeho delimitácii

bola aj dohoda o umožnení voľného prístupu slovenskej strany k archívnym fondom a následnom výbere dokumentov pre potreby MZV SR. Touto cestou pribudlo viacero zaujímavých súborov kópií dokumentov s veľkou dokumentárnou hodnotou: utváranie hraníc Slovenska v rokoch 1918 – 1921, Parížsky archív (dokumenty mapujúce aktivity zahraničného odboja pred vznikom ČSR a z rokovaní parížskej mierovej konferencie po prvej svetovej vojne) a personálne spisy diplomatov slovenského pôvodu v československej diplomacii, vrátane osobného fondu bývalého ministra zahraničných vecí Vladimíra Clementisa. V archíve sa nachádzajú aj kópie dokumentov spojených s Viedenskou arbitrážou, ktorých podstatná časť bola publikovaná v trojzväzkovej publikácii Ladislava Deáka Viedenská arbitráž – dokumenty.

projekt múzea diplomacie

Najnovšou náplňou odboru archívu, dokumentácie a správy registratúry je projekt vytvorenia stálej expozície – múzea dejín diplomacie na Slovensku. Má podchytiť dokumenty o diplomatických, mierových a spojeneckých rokovaniach a udalostiach (vrátane ich aktérov), ktoré sa týkali viacerých krajín a odohrali sa na území súčasného Slovenska, alebo k nemu mali významný vzťah. Časové rozpätie je od staroveku po súčasnosť. V súčasnej, prípravnej etape sa vyhľadávajú a spracúvajú dokumentačné a expozičné zdroje v rámci relevantných múzejných, archívnych, knižničných a ďalších inštitúcií, zastupiteľských úradov, ako aj osobných fondov. Presný termín otvorenia múzea pre verejnosť bude závisieť od množstva a druhu získaných expozičných zdrojov a ich spracovania, ako aj od doriešenia jeho priestorového umiestnenia. ■

knižnica

Knižnica MZV SR je začlenená do siete knižníc SR ako špeciálna knižnica pôsobiaca od roku 1992. Získava, spracúva, sprístupňuje a dlhodobo uchováva literatúru so zameraním na oblasť histórie, diplomacie, politológie, práva, medzinárodných vzťahov a ekonomiky. Knižničný fond MZV SR tvorí vyše 12 tisíc kníh a špeciálnych dokumentov. Každodenné služby knižnice, ponuku dennej a periodickej domácej i zahraničnej tlače, informačné databázy a široký knižničný fond využívajú predovšetkým zamestnanci MZV SR. Vzhľadom na svoje špecifické zameranie knižničný fond umožňuje štúdium a konzultácie aj záujemcom mimo ministerstva. Knižnica je pravidelne dopĺňaná novými titulmi kníh; ročne pribúda okolo tisíc publikácií. Systematickým budovaním knižničných a informačných fondov sú vytvorené podmienky na stabilizáciu knižnice MZV SR ako špecifickej informačnej inštitúcie pre oblasť diplomacie a medzinárodných vzťahov. ■

Viac na:
www.ceit.sk/webisnt/mzvsk.htm
 (Knižničný fond MZV SR)

MZV si uvedomuje, že súčasný globálny politicko-ekonomický vývoj je významne ovplyvňovaný nielen štátnymi aktérmi, ale aj mimovládnymi subjektami. Popri podnikateľských kruhoch sú to najmä organizácie občianskej spoločnosti, často nadnárodného charakteru. MZV sa preto usiluje spolupracovať so subjektami tretieho sektora na základe obojstrannej výhodnosti, keď napríklad v oblasti rozvojovej pomoci môže využiť znalosti a praktické skúsenosti týchto organizácií z ich rozvojových aktivít v konkrétnych lokalitách pre efektívnejšiu realizáciu projektov financovaných z verejných prostriedkov. Spolupráca vlády s tretím sektorom je navyše prirodzenou súčasťou každého demokratického systému. MZV preto prostredníctvom dotačného systému stimuluje výmenu názorov s komunitou zaoberajúcou sa otázkami medzinárodných vzťahov a využíva teoretický a praktický odborný potenciál mimovládnych organizácií a akademických inštitúcií v príprave podkladov pre prijímanie zahraničnopolitických rozhodnutí.

Z aprílovej Hodnotiacej konferencie zahraničnej politiky SR za rok 2006

viac hláv, viac rozumu

Cieľom dotačnej činnosti MZV bola aj v roku 2007 podpora výskumu v oblasti medzinárodných vzťahov a zahraničnej politiky SR a podnecovanie verejnej diskusie o týchto otázkach, širšieho záujmu občanov SR o medzinárodnopolitické dianie a hlbšie pochopenie prepojenia zahraničnej politiky SR s politikou domácou. Pre ministerstvo bola cenná aj možnosť požiadať externé subjekty o vypracovanie alternatívnych zahraničnopolitických analýz, ktoré slúžili ako doplnkový zdroj informácií pri príprave zásadných informatívnych, podkladových, koncepcných a strategických materiálov rezortu. Na stimulovanie širšej odbornej diskusie ministerstvo finančne a organizačne podporilo mimovládne organizácie pri usporiadaní konferencií na

dotácie MVO v roku 2007 v porovnaní s rokom 2006

- počet ministerstvom zverejnených tém – pokles o cca 3 %
- počet iniciatívnych tém žiadateľov – nárast o 100 %
- počet žiadateľov – nárast o cca 70 %
- počet žiadostí – nárast o cca 55 %
- počet schválených žiadostí/projektov – nárast o cca 10 %
- suma na dotácie – nárast o 2 % ■

aktuálne témy medzinárodných vzťahov, ako sú napríklad energetická politika EÚ, rozširovanie EÚ, pomoc Ukrajine pri zvyšovaní informovanosti verejnosti o NATO, atď.

11 partnerov, 31 projektov

V roku 2007 sa uskutočnilo jedno kolo udeľovania dotácií. MZV zverejnilo (do 1. marca 2007) 35 prioritných tém kopírujúcich hlavné aktuálne zahraničnopolitické ciele SR (napr.: vývoj vnútro politickej situácie v Rusku, Bielorusku a na Ukrajine, západný Balkán, priority rozvojovej pomoci SR, otázky energetickej bezpečnosti, Slováci žijúci v zahraničí, ľudské práva, slovenské členstvo v BR OSN, pôsobenie SR v EÚ, rozširovanie EÚ, aktuálne otázky medzinárodného práva). Záujem o spracovanie vybraných tém prejavilo 24 mimovládnych subjektov, ktoré ministerstvu predložili celkovo 65 návrhov projektov a buď reflektovali na zverejnené témy alebo iniciatívne ponúkali vlastné projekty. Podané žiadosti o dotácie viac ako 2,5-násobne prevyšovali finančné možnosti stanovené rozpočtom MZV. To sa preto rozhodlo finančne podporiť 31 žiadostí od 11 subjektov s plnou alebo čiastočnou výškou požadovanej dotácie, ktoré zodpovedali kritériám (odborná spôsobilosť žiadateľa, súlad s prioritami zahraničnej politiky SR, využiteľnosť pre MZV, časový harmonogram spracovania a opodstatnenosť výdavkov). Celková výsledná suma schválených dotácií v roku 2007 bola 5 099 400 Sk. V porovnaní s rokom 2006 sa v roku 2007 potvrdil predpoklad zvýšenia počtu záujemcov, ako aj podaných žiadostí a predložených projektov, vrátane iniciatívnych.

Predložené projekty znamenali prínos pre prácu MZV. Systém dotácií v roku 2007 však pozitívne hodnotilo nielen MZV, ale aj subjekty, ktoré sa na ňom aktívne zúčastnili. Paralelne s týmto vývojom sa presadila myšlienka v budúcom období zaistiť realizáciu najmä opakujúcich sa činností formou dlhodobějších zmluvných vzťahov, ktoré by vychádzali z výberových konaní na ich obstaranie. ■

Kultúrna diplomacia predstavuje neoddeliteľnú súčasť verejnej diplomacie. Má univerzálny charakter a je preto prostriedkom, ktorý nerozdeľuje, ale spája niekedy aj úplne rozdielne kultúrne, politické či spoločenské prostredia. Podstatnú úlohu v šírení slovenskej kultúry, poznatkov o histórii Slovenska, aktuálnom dianí v oblasti kultúry a umenia a v propagovaní Slovenska ako atraktívnej turistickej destinácie zohrávajú slovenské inštitúty v zahraničí. Kultúrnymi prezentáciami okrem iného prispievajú aj k budovaniu obchodno-ekonomických kontaktov medzi jednotlivými krajinami.

V roku 2007 bolo MZV SR prijaté za člena EUNIC – Národných inštitútov pre kultúru, čím sa vytvoril priestor pre prezentovanie slovenského kultúrneho dedičstva na spoločných podujatiach EÚ. Do programovej štruktúry slovenských inštitútov boli zaradené významné témy a jubileá a spoločné podujatia s ďalšími krajinami tak, aby poukázali na blízkosť kultúr stredoeurópskych krajín.

Nemenej dôležitou úlohou MZV SR je šírenie slovenskej kultúry a slovenského jazyka aj medzi krajinami v zahraničí. Ministerstvo monitoruje postavenie a situáciu slovenských menšín a krajských komunit v zahraničí a prostredníctvom slovenských zastupiteľských úradov a slovenských inštitútov v zahraničí im aktívne pomáha. Podieľa sa tiež na príprave *Koncepcie štátnej politiky starostlivosti o Slovákov žijúcich v zahraničí do roku 2015*.

kultúrne podujatia

Jedným z úspešných podujatí, ktoré v širokom meradle predstavili slovenskú kultúru v zahraničí, boli Dni slovenskej kultúry v rumunskom Sibiu – hlavnom meste európskej kultúry roku 2007. Zahŕňali výstavy Slovenská svadba na Dolnej zemi, Súčasné slovenské umenie 1960 – 2000, výstavu o skladateľovi Jánovi Levoslavovi Bellovi a predstavenie *Toaletárka* v podaní prešovského Divadla Alexandra Duchnoviča.

Slovenský inštitút v Moskve organizoval kultúrne podujatia nielen v hlavnom meste Ruskej federácie, ale aj v iných oblastiach, kde nachádza náročné, ale vďačné publikum a kde má šancu získať väčšiu mediálnu odozvu. Mimoriadne úspešná bola výstava sôch a malieb Milana a Mareka Ormandíkovcov v Tulskom múzeu výtvarných umení.

K významnejším kultúrno-spoločenským aktivitám zastupiteľských úradov SR v USA v roku 2007 možno priradiť oslavy 30. výročia Festivalu slovenského dedičstva v New Jersey v USA za účasti prezidenta SR, výstavu *Výtvarník Oskar Čepan* v Galérii Kolomana Sokola vo Washingtone,

vernisáž slovenského výtvarného umenia v Los Angeles Albín Brunovský a priatelia a oslavy 100. výročia založenia Slovenskej ligy v USA.

Problematiku menšín v roku 2007 prezentoval SI v Ríme usporiadaním Rómskeho večera s fotografickou výstavou Matúša Zajaca o slovenských Rómoch. S mimoriadnym záujmom sa stretla výstava *Rómska paleta* na veľvyslanectve SR v Hel싱kách. Súčasťou tejto putovnej výstavy, ktorú ministerstvu darovala Základná škola v Jarovniciach, sú jedinečné kresby žiakov na školských laviciach a koláže.

spolupráca s krajinami

Slovenské inštitúty v roku 2007 pripravili 130 podujatí, ktoré boli cielene venované krajinom. Neoddeliteľnou súčasťou v činnosti Slovenských inštitútov a zastupiteľských úradov SR je propagovanie slovenskej knižnej a literárnej tvorby. SI Varšava predstavil na VI. knižných trhoch v Poznani zbierku telesne postihnutej mladej poetky Lenky Podhradskej *Básne pre Teba i pre mňa*.

SI Budapešť prezentoval po prvýkrát v zahraničí prvý diel Slovníka súčasného slovenského jazyka a SI Paríž uviedol *Učebnicu slovenského jazyka*, ktorá vyšla vo vydavateľstve L'Asiathèque za podpory Európskej komisie. SI Berlín predstavil na Lipskom knižnom veľtrhu v rámci EUNIC publikáciu *Malé jazyky, veľké literatúry*, SI Rím nové slovenské vydanie Danteho Pekla a SI Viedeň výber z diel spisovateľa Antona Hykischu za účasti autora.

Dôležitou súčasťou aktivít slovenských inštitútov je aj výučba slovenského jazyka, ktorá sa v Budapešti, vo Varšave a Viedni stretla s mimoriadnym záujmom. Súčasťou projektov zameraných na slovenskú históriu v európskom kontexte boli semináre aj prezentácie, napríklad seminár k 30. výročiu *Charty 77* v Ríme, stretnutia mladých slovenských a maďarských historikov, ktoré prispievajú k objektivizácii a zlepšovaniu slovensko-maďarského dialógu v Budapešti a *EU Rallye*, ktorú zorganizoval SI Viedeň v spolupráci s ostatnými ZÚ krajín EÚ pri príležitosti 50. výročia vzniku Európskej únie. ■

V roku 2007 usporiadali Slovenské inštitúty so sídlom v Berlíne, Budapešti, Moskve, Paríži, Prahe, Ríme, vo Varšave a Viedni celkom 698 podujatí vo vlastných priestoroch a 532 podujatí v priestoroch mimo SI. V spolupráci s veľvyslanectvami pripravili 38 podujatí pre širokú verejnosť. V roku 2007 zorganizovali aj 106 spoločných programov s Ministerstvom kultúry SR, Ministerstvom hospodárstva SR, Slovenskou agentúrou pre cestovný ruch a 45 spoločných programov v rámci EÚ. Zorganizované podujatia navštívilo takmer 240 000 osôb. ■

Viac na:
www.uszz.sk (Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí)

moderná slovenská diplomacia

5.

Sme tu preto, aby sme pomáhali našim občanom v zahraničí a obhajovali záujmy našej krajiny na medzinárodnom poli. Sme radi, že naša inštitúcia zohrala kľúčovú úlohu v procese nadobúdania samostatnosti Slovenska, jeho etablovania sa na medzinárodnej scéne a pri plnení podmienok pre členstvo v EÚ, NATO, OECD a v ďalších medzinárodných zoskupeniach a organizáciách.

Prečo potrebovalo ministerstvo v roku 2007 audit vlastnej práce? No jednoducho preto, lebo pozitívne výsledky uplynulého obdobia posunuli MZV SR do iného, oveľa náročnejšieho prostredia, v ktorom sa musí vysporiadať s novými výzvami. A to všetko bez výrazného navyšovania ľudských a finančných zdrojov. Percentuálny podiel rozpočtu MZV SR v štátnom rozpočte každoročne klesá, v roku 2008 dosiahne druhú najnižšiu úroveň a približuje sa k minimu z roku 1993. Zohľadniť musíme aj vonkajšie trendy, ako napríklad globalizácia, prehlbovanie európskej integrácie, alebo meniace sa postavenie a vnímanie diplomacie. Je teda zrejmé, že slovenská zahraničná služba nutne potrebuje posilniť svoju schopnosť pružne reagovať na vývoj, aby zvládla nové úlohy, ktoré sú náročnejšie ako v minulosti.

naším cieľom je,...

- Aby MZV robilo to, čo má robiť pre štát, občanov aj celú spoločnosť.
- Aby sme zdroje využívali hlavne na plnenie strategických cieľov a aktívnu diplomaciu – menej administratívy, viac diplomacie.
- Aby sme boli organizáciou, ktorá podporuje kultúru zmeny, otvorenosť, inováciu a ochotu ísť do rizika – nie alibizmus.
- Aby sme sa orientovali hlavne na kvalitu výsledkov, nielen na počet splnených úloh.
- Aby sme mali motivovaných a profesionálnych zamestnancov na správnom mieste a so správnymi kompetenciami.
- Aby sme zlepšili kvalitu, efektívnosť a profesionalitu našich služieb.
- Aby sme pracovali jednoduchšie, a teda aj lepšie a lacnejšie.
- Aby spoločnosť lepšie vnímala pridanú hodnotu MZV.
- Aby sme posilnili našu schopnosť ovplyvňovať globálne trendy v náš prospech.
- Aby sme ďalej upevňovali medzinárodné postavenie SR. ■

konceptia modernizácie MZV SR

S kúsenosti s modernizáciou štátnej správy vo vyspelom svete potvrdzujú, že je možné a často aj nevyhnutné zavádzať osvedčené manažérske praktiky, ktoré poznáme zo súkromného sektora. Úspešné boli tie krajiny, ktoré prestali klásť dôraz len na vstupy a predpoklady a sústredili sa na výkony a výsledky. Ako vzor inšpirácie si berieme iné veľkostí porovnateľné ministerstvá zahraničných vecí – asi najviac však to dánske. Preto prišiel na rad audit a projekt TREFA.

zámerom projektu TREFA je:

1. zaviesť nástroje podporujúce strategické plánovanie a riadenie;
2. zaviesť moderné metódy riadenia;
3. zjednodušiť a odbýrokratizovať prácu tak, aby sa zamestnanci mohli sústrediť na nosné úlohy MZV a svoju hlavnú činnosť, na plnenie úloh previazaných na strategické ciele organizácie;
4. zvýšiť kvalitu ľudského potenciálu, zaviesť moderné motivačné metódy, vrátane atraktívneho odmeňovania za splnené úlohy;
5. zaviesť prehľadný kariérny poriadok a prispieť ku kvalitnému zákonu o zahraničnej službe, ktorý jasne vymedzí práva a povinnosti zamestnancov;
6. zefektívniť hospodárenie a riadenie rozpočtových a finančných procesov;
7. optimalizovať systém informačno-komunikačných technológií, zefektívniť informačné toky a zdemokratizovať prístup k informáciám. ■

TREFA

Súčasný manažment ministerstva sa ešte v roku 2006 rozhodol reagovať na situáciu návrhom na audit, ktorý by identifikoval slabé miesta a inicioval systémové zmeny. Projekt, ktorý by mal rezortu zabezpečiť TRvalú EFektívnu riAdenia, je známy pod skratkou TREFA.

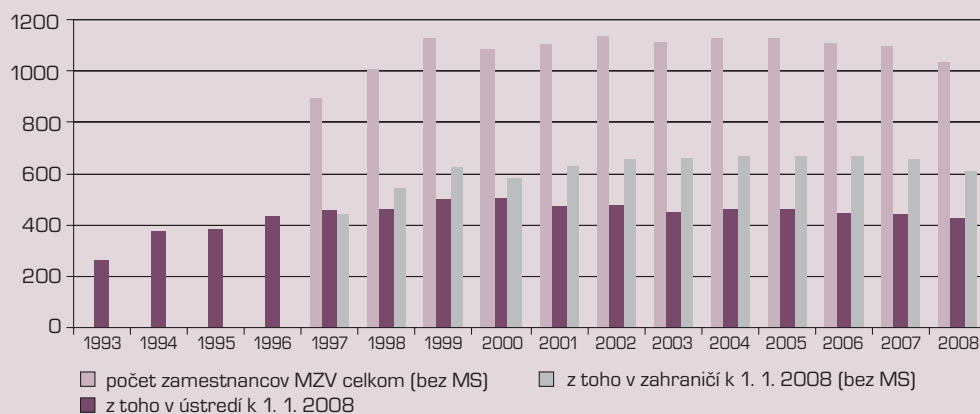
TREFA je dlhodobý projekt, ktorý nie sme schopní realizovať iba vlastnými silami, a preto spolupracujeme aj s externými konzultantmi. Hoci prípravy na Projekt TREFA sa začali už koncom roku 2006, odštartovaný bol až v roku 2007. Do januára 2007 sme stihli prípravnú etapu, do septembra 2007 výber dodávateľa a od októbra do decembra 2007 realizáciu interného auditu. Súčasťou Projektu TREFA je zavedenie systému dlhodobého zvyšovania kvality podľa medzinárodne uznávanej metódy (uprednostňujeme štandard Európskej nadácie pre manažment kvality – *European Foundation for Quality Management*). Ministerstvo tak bude nútené pravidelne vyhodnocovať hlavné procesy – každý rok bude zostavovať hodnotiacu správu a následne realizovať jej závery – a neustále odstraňovať slabé miesta pri strategickom riadení administratívnych procesov, používaní zverených zdrojov, práci s ľuďmi a pod.

Plánované zmeny v našom rezorte vychádzajú z predpokladu, že slovenská diplomacia v najbližších rokoch zrejme nebude môcť rátať s výraznejším rastom rozpočtových prostriedkov a zamestnancov. A to aj napriek tomu, že patrí medzi najmenej a finančne najmenej náročné ministerstvá. V roku 2007 bol rozpočet rezortu zahraničia 3,363 mld. Sk, čo predstavuje menej ako jedno percento celkového rozpočtu SR. Rok 2008 nebude iný.

navyše...

Od roku 2004 pokračuje trend znižovania počtu zamestnancov MZV SR. Len v roku 2007 ministerstvo znížilo počet vyslaných pracovníkov o 7,5 %, pričom zachovalo počet úradov. Od roku 2004 MZV SR síce zriaďovalo zastupiteľské úrady, avšak bez navýšenia počtu vyslaných pracovníkov. V roku

zamestnanci MZV SR 1993 – 2008
(počet zamestnancov)

2007 malo MZV SR 1 100 zamestnancov. V ústredí ich pracovalo 442 a na 89 ambasádach 658.

Pre porovnanie: holandské MZV má vyše päťtisíc, fínske a švédske vyše tritisíc, české ministerstvo zahraničia dvetisíc tristo a s nami porovnateľné dánske MZV takmer dva a pol tisíce zamestnancov. Z tohto počtu spravidla dve tretiny sú diplomati pôsobiaci v zahraničí, pričom rozpočty partnerských rezortov sú niekoľkonásobne vyššie ako MZV SR.

Slovenská republika má dnes až 45 zastupiteľských úradov, tzv. „miniambasád“ s 1 – 2 vyslanými diplomatmi (51,7 %). *Je to najvyšší počet malých úradov od vzniku slovenskej diplomacie.* Tento stav je o to alarmujúcejší, že aj výsledky štúdií niektorých porovnateľných ministerstiev zahraničných vecí krajín EÚ hovoria, že v prípade tzv. malých ZÚ, najefektívnejšie pracujúce úrady sú v počte 3 – 5 vyslaných diplomatov.

Realitou dneška je, že znižovaním počtu vyslaných pracovníkov sa zmenil pomer diplomatických a administratívno-technických (podporných) činností. Administratívno-technické činnosti vyžadované zákonmi a inými záväznými predpismi úrad musí vykonať bez ohľadu na jeho veľkosť, a tým sa znižuje priestor na diplomaciu. Nie sú zriedkavé úrady, kde podporné činnosti sú svojim rozsahom na úrovni diplomatickej činnosti.

rok 2007 iba predzvestou zmien...

Rok 2007 bol predzvestou zmien, ktoré nastanú v najbližších rokoch, kedy ministerstvo začne postupne implementovať prvky nového konceptu strategického riadenia rezortu. Je potrebné povedať, že MZV prešlo v roku 2007 vnútorne veľmi intenzívnou diskusiou o tom, aké sú dnešné strategické priority slovenskej zahraničnej služby. A aj keď rozhodnutie o finálnej verzii našej strategick-

čo sme dosiahli v roku 2007?

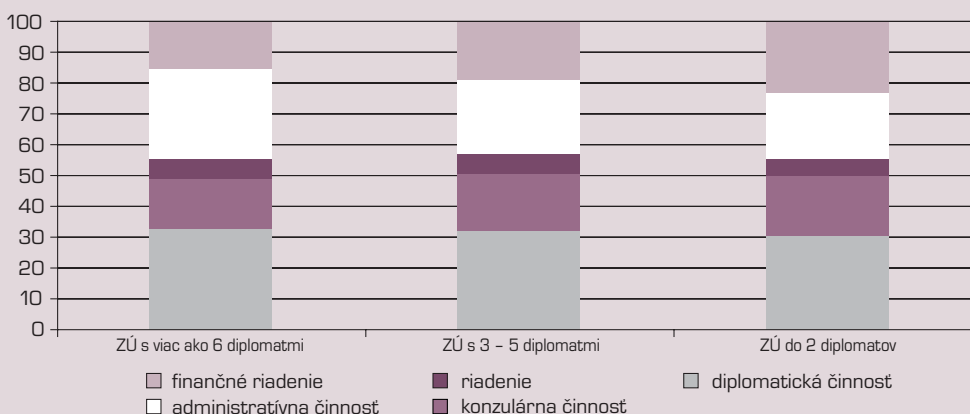
- zníženie počtu zamestnancov v zmysle Uznesenia vlády č. 856 (z 1 154 na 1 067 osôb),
- novú kategorizáciu zastupiteľských úradov (ZÚ) (malé, stredné, veľké) a optimalizáciu počtu vyslaných zamestnancov,
- náročnejšie a transparentnejšie výberové kritéria pri ich vysielaní,
- adresné financovanie a motivačné odmeňovanie,
- viac prostriedkov na vzdelávanie zamestnancov MZV, napr. školenie na procesné riadenie, systém riadenia kvality EFQM, ECDL,
- zlepšenie verejnej diplomacie – (internetové oddelenie),
- implementovali sme nový software pre hospodársku oblasť a prešli sme na medzinárodné účtovné štandardy,
- zefektívnil sme autodopravu,
- vypracovali sme projekty informačných a komunikačných technológií, (intranet, národný informačný systém, videokonferenčný prenos, biometrické pasy, komplexný systém prenosu utajovaných skutočností). ■

kej vízie padne v roku 2008, určite je na mieste aspoň načrtnúť, ako sme sa vysporiadali s touto náročnou úlohou. Aké budú determinanty pre budúce zmeny na MZV, už naznačuje týchto päť identifikovaných strategických pilierov o ktoré sa bude opierať a rozvíjať TREFA v budúcom roku:

- bezpečnosť,
- demokracia, ľudské práva a právny štát,
- prosperita,
- efektívna EÚ,
- verejná diplomacia a služba občanovi.

Rok 2008, respektíve ďalšie roky budú už v znamení konkrétnej implementácie krátkodobých a dlhodobých opatrení prostredníctvom čiastkových projektov. Vedenie ministerstva však predtým ešte určí presný časový harmonogram pre ich implementáciu, či už za pomoci konzultantov alebo vlastnými silami. ■

porovnanie jednotlivých činností podľa veľkosti ZÚ [%]

záverečný účet MZV

Ako uvádza nasledovný graf a tabuľka, MZV sa musí vyrovnávať s dlhodobým trendom znižovania sa jeho podielu na celkovom rozpočte SR.

Štátny rozpočet Slovenskej republiky na rok 2007 bol schválený 12. decembra 2006 zákonom Národnej rady SR č. 681/2006 Z. z. Pre kapitolu MZV SR bol na rok 2007 stanovený celkový objem výdavkov vo výške 3 555 mil. Sk. V priebehu roka 2007 bol rozpočet výdavkov rozpočtovými opatreniami upravený na 3 363 mil. Sk. Skutočne bol čerpaný v objeme 3 187 mil. Sk (na 94,8 %).

zostávame v pluse

Príjmy kapitoly MZV SR boli stanovené vo výške 470 mil. Sk. Skutočne boli príjmy plnené v sume 404 mil. Sk (na 86 %). MZV SR však zabezpečilo zákonnú povinnosť viazania výdavkov vo výške nenaplnených príjmov v sume 66 mil. Sk, tzn. prostriedky čerpané z jeho rozpočtu boli znížené o túto sumu.

percentuálny podiel rozpočtu MZV SR zo ŠR

Z porovnania prehľadu celkových výsledkov hospodárenia so schváleným a upraveným rozpočtom vyplýva, že kapitola MZV SR dodržala záväzný ukazovateľ výdavkov kapitoly celkom. V rámci neho bol dodržaný limit výdavkov na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania a limit počtu zamestnancov.

výdavky MZV SR v roku 2007

(zjednodušený prehľad programovej štruktúry – skutočné čerpanie v tis. Sk)

□ diplomatická reprezentácia v zahraničí (najmä činnosť a prevádzka ZÚ, mzdy a sociálne odvody za zamestnancov v zahraničí)	2 015 152
□ kultúrna reprezentácia v zahraničí	76 725
□ riadenie programov (najmä činnosť a prevádzkové náklady v ústredí MZV SR)	550 518
□ súdny spor Gabčíkovo-Nagymaros	320
□ rozvoj a prevádzka NSIS (Schengen)	199 443
□ reprezentácia SR v medzinárodných organizáciách (príspevky SR do medzinárodných organizácií)	288 786
□ oficiálna rozvojová pomoc (SAMRS)	35 365

naše výdavky

V roku 2007 mala SR v zahraničí spolu 89 funkčných zastupiteľských úradov (veľvyslanectvá, pobočky zastupiteľských úradov, stále misie, stále zastúpenie pri EÚ, stála delegácia pri NATO, generálne konzuláty, konzulárny úrad, ekonomický a kultúrny úrad a slovenské kultúrne inštitúty). V sieti slovenských zastupiteľských úradov dominujú úrady s málopočetným personálnym obsadením, pričom na väčšine úradov pracoval jeden vyslaný zamestnanec až traja vyslaní zamestnanci.

Novým prvkom pre kapitolu MZV SR v rozpočtovom roku 2007 bola inštitucionalizácia slovenskej rozvojovej pomoci. Na základe uznesenia vlády SR a súhlasu Ministerstva financií SR zriadilo MZV SR prvú podriadenú rozpočtovú organizáciu s názvom Slovenská agentúra pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu (SAMRS).

V roku 2007 boli realizované viaceré úsporné opatrenia vrátane znižovania počtu systemizovaných miest. Ďalšie informácie o krokoch v snahe obmedziť výdavky a zvýšiť efektívnosť MZV a siete ZÚ sú uvedené v iných častiach výročnej správy. ■

kapacity našej zahraničnej politiky v roku 2007

- Slovenskú republiku zastupovalo 58 veľvyslanectiev, 8 stálych misií, 10 generálnych konzulátov, 1 konzulárny úrad, 3 pobočky zastupiteľských úradov, 8 Slovenských inštitútov a 1 Slovenský ekonomický a kultúrny úrad;
- na MZV SR pracovalo celkom 1100 zamestnancov, z tohto v ústredí ministerstva 442 zamestnancov a na ZÚ 658 zamestnancov;
- vystriedaných, respektíve vyslaných bolo 124 zamestnancov MZV (z toho 64 diplomatov a 60 administratívno-technických zamestnancov) a 13 zamestnancov iných rezortov. ■

Kedže chceme neustále zvyšovať kvalitu poskytovaných služieb a úroveň spolupráce s inými inštitúciami, zaujíma nás názor našich externých partnerov. V roku 2007 sme sa 60 partnerských inštitúcií v špeciálnom prieskume opýtali, nakoľko sú s našou prácou spokojní. Distribúcia dotazníkov zodpovedala miere vzájomnej spolupráce:

- Ministerstvá, vládne a parlamentné orgány – 28 %,
- Medzivládne a verejnoprávne organizácie, štátne orgány a inštitúcie – 19 %,
- Mimovládne organizácie, nezávislé inštitúcie a organizácie cirkví – 37 %,
- Univerzity – 5 %,
- Úrady samospráv – 11 %.

Celkové zhodnotenie spokojnosti externých partnerov s dostupnosťou, obsahom a kvalitou poskytovaných služieb vyznelo pre MZV SR pozitívne. Len 2 %, resp. 24 % našich partnerov potvrdilo uspokojivý alebo čiastočne uspokojivý stupeň spokojnosti s našou prácou, zatiaľ čo podľa 74 % opýtaných je naša práca veľmi dobrá alebo dobrá. Prieskumy spokojnosti našich partnerov budú aj v budúcnosti jedným zo systémových nástrojov na kontrolu kvality našej práce.

názory niektorých našich partnerov

Kancelária prezidenta SR: „Spolupráca s MZV SR je v drvivej väčšine dobrá a ústretová. Veľkú úlohu zohrávajú dôvera, osobný kontakt a vzájomná korektná spolupráca.“

Na otázku „Čo by ste zmenili na spôsobe komunikácie/poskytovaní informácií/služieb/dokumentov/spolupráce s MZV SR?“ odpovedali niektorí naši partneri takto:

- Výskumné centrum Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku, n.o. od MZV SR očakáva zmenu predpisov vnútorného fungovania, ktorá by smerovala k odbyrokratizovaniu činností a väčším kompetenciám pracovníkov na strednej i nižšej úrovni riadenia, najmä v komunikácii a spolupráci s partnermi z vonkajšieho prostredia; väčšie a cielenejšie využívanie služieb vonkajších partnerov pre činnosti, ktoré ministerstvo vykonáva.
- Trenčiansky VÚC chce viac využívať komunikáciu prostredníctvom e-mailov, zasielať im informácie o kľúčových akciách a napríklad aj informácie o tom, keď bude v spravodajstve niečo významné (linky na dôležité médiá a webové stránky, špecializovanú tlač a pod.).
- Euroatlantické centrum: „Zefektívnenie komunikácie a rýchlosti spätnej odozvy.“ ■

Celkovo je kvalita spolupráce partnerov s naším ministerstvom hodnotená ako dobrá, kritizovaná bola najmä prezentácia ministerstva navonok. ■

1. Kam môžem cestovať iba s občianskym preukazom?

Občania Slovenskej republiky môžu s občianskym preukazom cestovať na územie členských štátov Európskej únie, ďalej do Čiernej Hory, Chorvátska, na Island, do Lichtenštajnska, Nórska, Švajčiarska a od 1. marca 2008 aj do Bosny a Hercegoviny. Pri cestách na územie iných štátov je potrebný cestovný doklad platný minimálne šesť mesiacov od predpokladaného ukončenia pobytu.

2. Potrebuje cestovný pas aj moje dieťa?

Dieťa môže byť zapísané v pase rodičov do veku piatich rokov. Od piateho roku musí mať každé dieťa samostatný cestovný pas. Vydávanie pasov je v kompetencii Ministerstva vnútra SR.

3. Čo ak v zahraničí stratím cestovný doklad?

V prípade odcudzenia alebo straty cestovných dokladov je nutné kontaktovať príslušné slovenské veľvyslanectvo a postupovať podľa pokynov jeho pracovníkov. Odporúčame aj návštevu najbližšieho policajného útvaru kvôli nahláseniu straty alebo krádeže cestovného dokladu a vydaniu písomného potvrdenia. Veľvyslanectvo občanovi vystaví ná-

hradný cestovný doklad, ktorý slúži predovšetkým na návrat najkratšou cestou do vlasti.

4. Vystaví mi veľvyslanectvo matričný doklad?

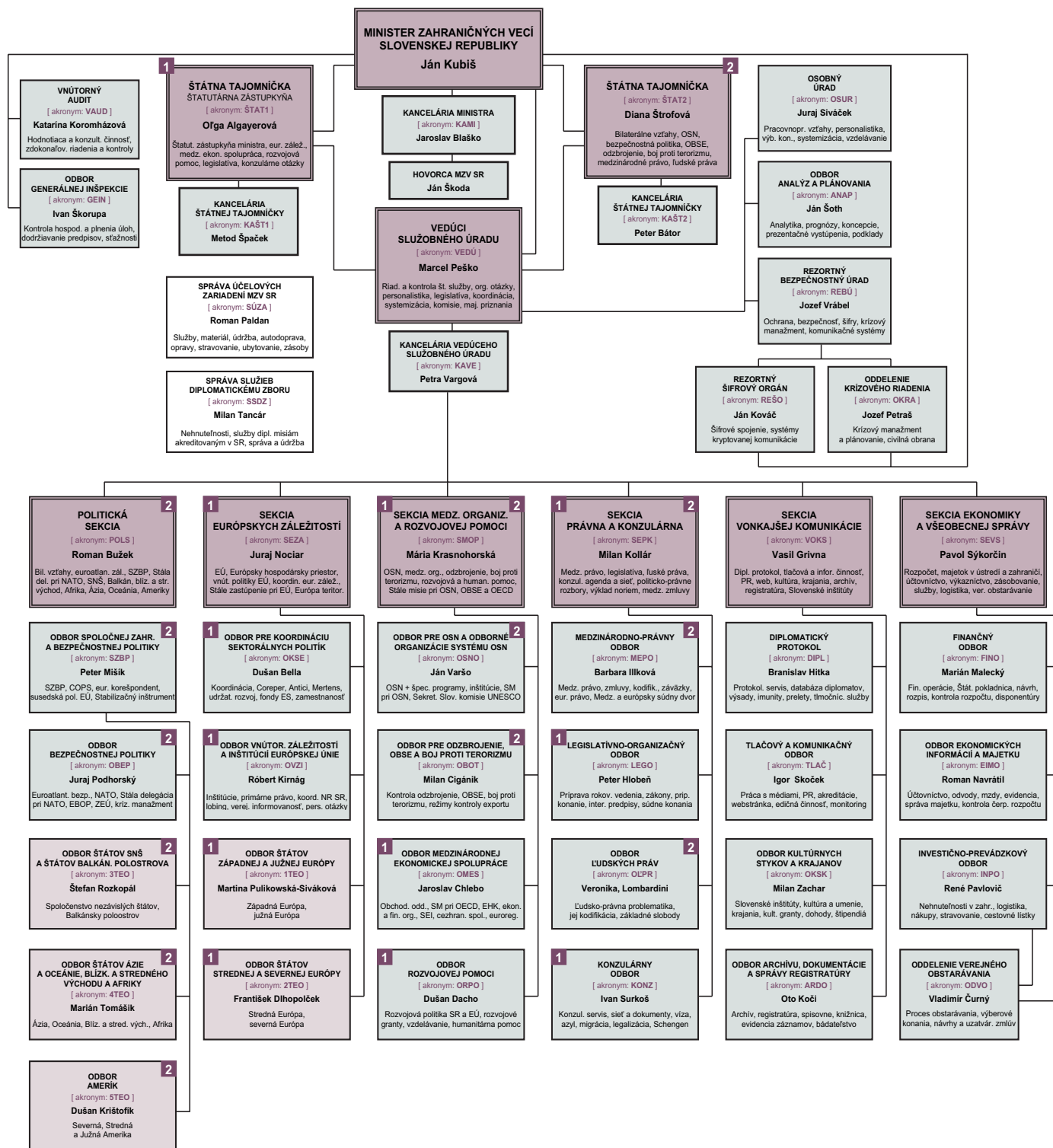
Konzulárni pracovníci na požiadanie slovenských štátnych príslušníkov trvale žijúcich v zahraničí môžu zabezpečiť vydanie bežných matričných dokladov SR ako rodný list, sobášny list, úmrtný list, osvedčenia o štátnom občianstve SR a pod. Podmienkou je vyplnenie príslušných tlačív na konzulárnom úseku veľvyslanectva, poskytnutie úplných príloh a uhradenie príslušného správneho poplatku. Za rovnakých podmienok zabezpečí konzulárny odbor MZV SR matričné doklady zo zahraničia pre potreby občanov s trvalým pobytom v SR.

5. Môžem sa v prípade núdze obrátiť aj na ZÚ inej členskej krajiny EÚ?

Ak sa v krajine pobytu nenachádza žiadny slovenský zastupiteľský úrad, pomoc je vám povinné poskytnúť veľvyslanectvo (alebo konzulát) ktorejkoľvek inej členskej krajiny EÚ, ktoré má v krajine sídlo. Za týchto okolností môže zastupiteľský úrad ktorejkoľvek členskej krajiny EÚ občanovi SR vydať aj náhradný cestovný doklad na návrat domov. ■

organizačná schéma MZV SR

VYSVETLIVKY:

Vedenie MZV SR

Teritoriálne odbory MZV SR

1 2 Rozdelenie agendy štátnych tajomníčok

Funkčné odbory MZV SR

1 2 Rozdelenie agendy štátnych tajomníčok

Samostatné organizácie MZV SR